

SPORTOWY

(bez względu na miejsce sprzedaży)

Nr. 108 (1254)

DNIA 23/24 GRUDNIA 1936 ROKU

ROK XVI

U naszego pierwszego olimpijczyka Rok piłkarzy polskich

Wzloty i upadki reprezentacji w ocenie kapitana P.Z.P.N. Gwiazdka Zakopanego

Widoki na otrzymanie w r. 1939 mistrzostw świata...

Zakopane myśli nie tylko o mistrzostwach FIS...

W ten sposób sezon zimowy w r. 1939 przemieniłby się...

W Zakopanem powstał już komitet, który postawił sobie...

Sprawa sfinansowania budowy, która wymaga ok. 3 miliony złotych...

Tragiczny los hokeistów

Sytuacja w polskim hokeju lodowym uклада się znowu tragicznie...

wują programy, by w pewnej chwili przekonać...

Zbliżają się święta Bożego Narodzenia, bkażia zdawałoby się...

W szczęśliwym położeniu znajdują się jedynie ślady...

Nadzieje te, jak dotychczas, okazały się znowu...

prezy. gdy przyjdzie czas egzaminów międzynarodowych...

Sprawa jest w rzeczywistości prosta! Jeden sztuczny tor...

W tych warunkach nie może być mowy o skutecznym rywalizowaniu...

Taka to jest smutna rzeczywistość polskiego hokeja na lodzie!

NA NARTY DO LIDZBARKU

wyruszyła liczna grupa sportowców warszawskich. Widzimy ich w drodze na dworzec.

ZMIANA PROGRAMU HOKEJOWEGO

W programie startów wiedeńskiego

Kazimierz Wierzyński laureatem Państwowej Nagrody Literackiej

WEV i budapeszteńskiego BKE zaszyły pewne zmiany, tak, że kalendarzyk startów wygląda ostatecznie następująco...

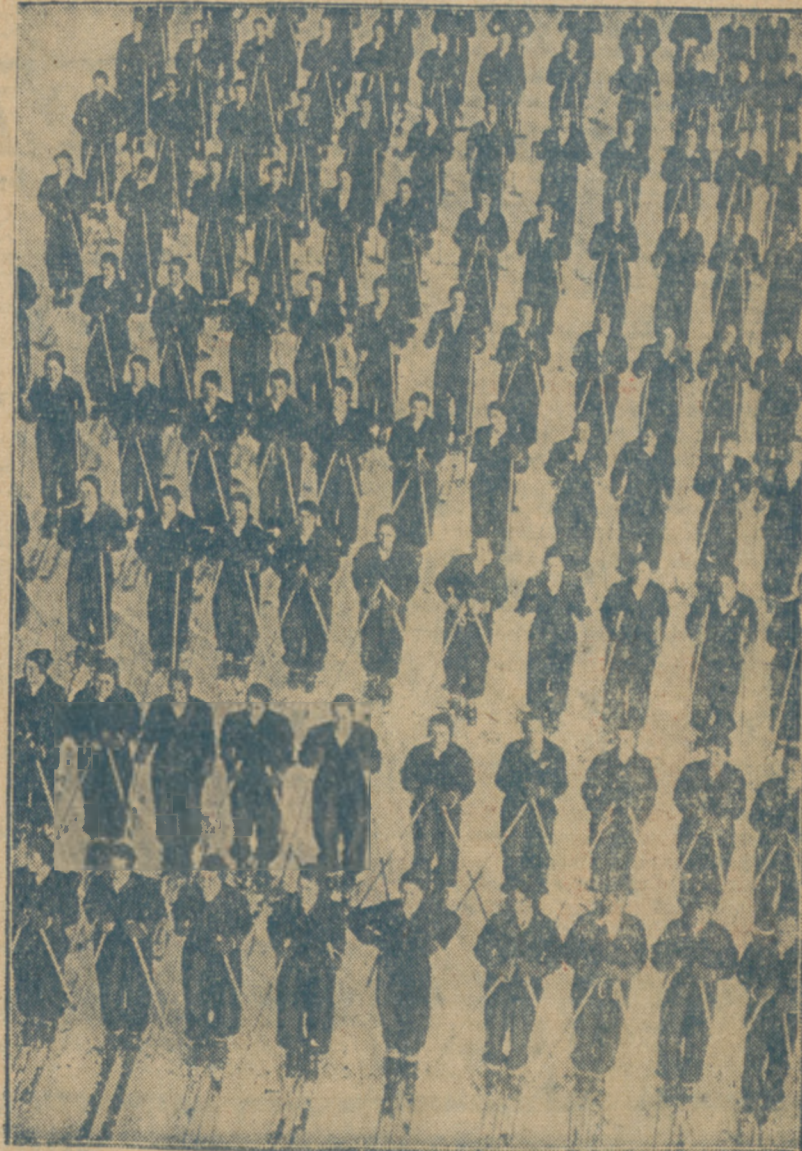
Rozkasz zjazdu

Doroczną państwową nagrodę literacką przyznała komisja nadawcza za całokształt twórczości...

Nazwisko to znane jest doskonale wszystkim Czytelnikom Przeglądu Sportowego...

Składając z okazji zaszczytnego odznaczenia red. K. Wierzyńskiemu gratulacje...

NARCIARSKI SZYK FASZYTEK studiujących w instytucie W. F. w Mediolanie

Józef Kaluża ocenia sytuację piłkarstwa polskiego na tle dorobku ostatniego sezonu

Staneły pewnego dnia między nami umowa, że tradycyjne rozmowy przed każdym meczem międzynarodowym ulegną pewnej przerwie. Do czasu, gdy na boiskach skończy się sezon, a następnie stanie się przeszłością i będzie można ująć retrospektywnie miniony okres.

Gdy więc na boiskach zaległa cisza, gdy punkt ciężkości przeniósł się do stolików kawiarni nadeszła odpowiednia chwila, aby uczynić rachunek sumienia.

Usiadł więc pewnego dnia kapitan związkowy p. Kaluża i wpatrując się bystro w śledzącego naprzeciw dziennikarza szukał odpowiedzi na pytanie, które rozpatrzył latwiej następnym.

Chwila namysłu trwała długo, nawet bardzo długo. Bo też pytanie było jasne i zdążyło do samego jądra rzeczy.

— Po jakiej linii rozwojowej kroczyliśmy? Jakimi były jej drogi, gdzie punkty góry, a gdzie największy niżej?

Nie było poprawy

— Linia rozwoju szła w górę i w dół. W każdym jednak razie o wyraźnym polepszeniu sytuacji w stosunku do poprzedniego roku nie może być mowy! Forma opierała się na dyspozycji jednostek, ich nastawieniu psychicznym — to były warunki podstawowe.

— Pytał pan, które momenty były najlepsze. Najlepszy — to okres gry z Anglią do stanu 5:1. Kiedy to drużyna wykorzystala zalety psychiczne przeciwnika, sama nabrała 100% wiary w swe możliwości i poszła naprzód, w ofensywie, jedynie racjonalnej w tej sytuacji, jaka się wytworzyła. Stosowa nie w tym momencie innego systemu, aniżeli czystej ofensywy nie dalać nam pięciu bramek. Odwróciła się rzecz po drugiej bramce, strzelonej nam przez Anglików. Wówczas my strasliście impet, oni to wykorzystali, nie bawiąc się wtedy w żadne „W“.

— Drugi, pod względem dobrej gry, był mecz z Norwegami, jeden z najładniejszych na Olimpiadzie, a według opinii prasy niemieckiej, nawet najładniejszy. Wtedy zastosowaliśmy odpowiedni system, racjonalne krycie tyłów, ale i współpracę środka pomocy z atakiem. Przegraliśmy, bo Norwegia nie była absolutnie gorsza od nas, a kwestia kto strzelił trzecią bramkę była otwarta. Oni mieli więcej szczęścia, potrafili to zrobić przed samym końcem.

— Wreszcie trzeci pod względem jakości mecz — to Kopenhaga. Przegraliśmy nie jako gorsi. Przeciwnie, trochę szczęścia, troszeczkę zdecydowania. Gość z Szwecji musiał nam dać zwycięstwo.

— Krótko więc, okres najlepszej formy to Olimpiada? — Tak.

— Kiedy opada krzywa naszych umiejętności najbardziej?

— Na meczu z Austrią następuje pierwsze załamanie drużyny. Wynik fizyczny w połączeniu z łamiącym się nastawieniem psychicznym wpłynęły na obniżenie całości, tym bardziej, że wysoka wartość wyniku zwiększyła nerwowość. Wreszcie ostatni punkt — to system gry Austriaków, którzy z pełnym atakiem pięciu ludzi czuli się dobrze przeciw naszej defensywie, pozwalającej na grę skrzydłami.

Coby było gdyby...

— Czy nie uważa więc pan że zastosowanie przez nas systemu wybitnie ofensywnego w tym meczu byłoby korzystniejsze?

— Bezwzględnie tak.

— Dlaczego więc nie zastosowano tego systemu?

— Zapadła dłuższa chwila milczenia. Nasz rozmówca spoglądał w milczeniu przed siebie, można powiedzieć słowami „smutna się powieść w pamięci rozwija“.

— Ale nie powiedział ani słowa, Młczył. Przeszliśmy więc do innego tematu.

— Jakie są widoki na przyszłość? Czy są pewne pozycje w drużynie, które ma pan zamiar obsadzić nowymi ludźmi?

— Nowych ludzi potrzeba, jednakże z tym, że nie może chodzić o ludzi odpowiadających pewnym z góry ustalonym założeniom, ale odwrotnie. Mała to być talenty, wykazujące przygotowanie fizyczne i zdolność rozumowania w czasie gry. Do nich należy przystosować system najbardziej im odpowiadający.

— Czy można przyjąć, że dotychczasowy system odpowiadał ludziom, którym go narzucano?

Gwałt przeciw naturze

— Twierdzą, że nie. Nie można gwałcić tego, w czym zawodnik wychował, co weszło mu w krew. Nie można od niego żądać „ cudowności“ Jamesa, kosztującego 10.000 funtów czy Szepana, od którego „dnia“ zależy czy przegra się ze Szkocją tylko 0:2, by po kilku dniach przegrać z Irlandią 2:5.

— Wychowaliśmy się na wzorach austriacko-węgiersko-czeskich. Cechują nas te same właściwości psychiczne i fizyczne, nie rozumiem więc dlaczego mamy odchodzić od tego, co dla nich jest nadal jedynie racjonalne.

— Jeżeli zaś koniecznie chcielibyśmy — nie wiem zresztą dlaczego — iść po linii pomysłów naszego zachodniego sąsiada — jedynego, który totalnie stosuje tę nowość, to jasne jest, że tak rewolucyjna zmiana szkółki należałaby od podstaw, a więc w klubach.

— Uważa więc pan, że istnieje wyraźna różnica między systemem gry klubowej a systemem reprezentacji?

— Tak jest.

— Jaka jest więc konkluzja?

— Konkluzja: przystosowanie systemu gry do naszych możliwości i inklinacji, a w jakim one idą kierunku o tym mówi przeszłość naszego piłkarstwa jak i efekt nie tak dawnych lat naszych reprezentacji, kiedy to i sposób gry i wynik podobały się nawet prasie niemieckiej.

Wskaźnik dalszej drogi

— Zresztą efekt występów Krakowa na terenie zagranicznym a choćby i Cracovii (z Rapidem 5:3 i spotkaniem z klubami ligowymi) przeczą pomysłom nowatorstwa.

— Są one wyrazem naszej rzeczywistości i wskazują właściwą drogę, po której należy w przyszłości kroczyć. Zaznaczam, że pierwsza rzecz to ludzie, potem tak zwany system, oczywiście leżący w granicach ich właściwości piłkarskich.

— Skoro ktoś gra przez 10 miesięcy w klubie według jednego systemu, to potem, po kilku dniach pobytu w obozie reprezentacyjnym, nie może przejść do systemu innego.

— Coby pan jednak powiedział, gdyby tak ktoś wystąpił z projektem, aby system narzucony reprezentacji przeszczepić na grunt klubowy, ujednostalniając tym samym oblicze naszego piłkarstwa?

— Byłoby to, — jak pan słusznie powiedział, — narzuceniem, rozkazem który wykonuje się ze względów dyscyplinarnych, ale który nie odpowiada absolutnie właściwościom naszych piłkarzy. Byłoby to tylko pokost, który pokalby i odstawiałby od właściwego materiału, nie tworząc z nim nigdy szarmantowanej całości.

— Zostawimy może obecnie te systematyki. Jak przedstawiała się najbliższe plany i zamierzenia?

— Najwłaściwsze przygotowania leżą zawsze i wszędzie w granicach własnych klubów. Jeżeli one spełnią swój obowiązek w tym względzie, wówczas PZPN będzie miał ułatwione zadanie przy przygotowywaniu reprezentacji.

Kilka czy kilkanaście dni obozu, z teorią łącznie, nie zastąpi nigdy tego, co daje racjonalny i właściwy trening klubowy.

Zaczynamy 15-go stycznia

— Inna rzecz w okresie zimowym, kiedy to kluby na boiskach nie pracują. To też celem przygotowania drużyny na Parę w marcu przedstawiłem zarządowi PZPN projekt zaprawy. Wyimaga tego wczesny termin meczu. Zaprawa przeprowadzona będzie od 15-go stycznia w Okręgach, przy pomocy trenerów i fachowych instruktorów, a treningowe spotkanie 14-go lutego ujawni efekt pracy, w której głównym naciskiem położony będzie na kondycję. Następny trening 29-go lutego powinien już zorientować co do składu drużyny, która będzie miała jeszcze trochę czasu na szlifowanie formy jednostek i całości.

— Mówiąc tak o wszystkim może zatrzymamy się jeszcze chwilę przy ostatnich projektach PZPN. Jak pan sądzi, czy zmiany w ustroju PZPN będą miały znaczenie czysto organizacyjne, czy też wpłyną i na rozwój wypadków na boiskach?

— Raczej tylko znaczenie organizacyjne. Boiska i gracze zyskaliby wówczas dopiero, gdyby władze potrafiły mieć należyty wpływ na tok pracy czysto sportowej naszych klubów. Znalazłby ustrój naszego piłkarstwa zbyt dobrze, nie wierzę w tego rodzaju możliwość. Trzeba by bowiem do tego jeszcze bardziej radykalnych posunięć, aniżeli te, które przewiduje się obecnie.

— Bardzo proszę! Słuchamy?

Kult ideału albo... zawodowstwo!

— Potrzebne są więc środki, które uczynią klub zbiorowiskiem ludzi czystej idei, jak było przed laty Lub też środowiskiem, w którym w dzisiejszych

ciężkich czasach znajduje się środki do życia. Tylko jasne postawienie kwestii rozwiąże tę sprawę i będzie właściwym lekiem na pewne dolegliwości.

— Za opiekę „konkretną“, a nie jak dotychczas doraźną i groźną raczej opiekunom, niż „opiekowanym“ będzie można żądać od zawodnika większej i pilniejszej starości w pracy — a tym samym lepszej formy.

— Pady słowa ważkie i doniosłe. Zarówno na początku rozmowy jak i pod jej koniec.

— Nie starczyło już czasu na postawienie dwóch pytań?

— A co pan sądzi o wartości systemu W? Jak się pan zapatruje na zawodowstwo?

— A może nie trzeba już było o to pytać? (rg)

Kazimierz Wierzyński Match footballowy

Oto tu jest największe Colosseum świata, Tu serce żądz i życia bije najwymowniej, Tu tajemny sens wiąże i entuzjazm brata Milion ludzi na wielkiej rozsiadłej widowni.

Zamorra wsparty w bramce o szczyt Pirenejów, Piękniejszy niż Don Juan, — obciśnięty w swetrze, Jak dumny król, w chaosie center i wolejów, Sledzi kulę świetlistą, przując powietrze.

Z Uralu w dół posłana, jak z łuy moździerza, Trzyma w oczach i wiezi, — a gdy kula spada, Jak polak się nad dziuplą bramki rozczapierza, Jak krzak wystrzela w niebo, — cztowiek-barykada.

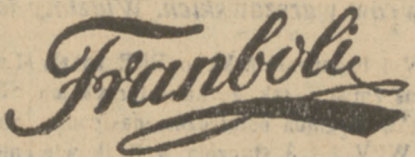
Polsk skacze kozłami od miasta do miasta, Z jednej strony leśt Moskwa, — z drugiej Barcelona, Już steruje ku słaice, — już z pod stóp wyrasta, — Trybuny tracą oddech, — cały stadion kona.

I pokażcie mi teraz, — gdzie, w jakich teatrach Milion widzów wystrzeli takim wielkim głosem: Zamorra, lecać w górę, jak żagiel na wiatrach, Za Atlantyk wybiła piłkę jedynym ciosem!

Widownia oszalata, krzyczy, bije brawo, Półkole trybun płonie niczym aureola, I jak wielka tęsknota za zwycięską sławą Tętni okrzyk stadionu: gola, gola, gola!

(ze zbioru Laur Olimpijści)

DLA SPORTOWCÓW CZEKOLADA

Mecze reprezentacyjne bokserów

Miedzypaństwowy mecz bokserki Polska—Austria przewidziany na dzień 21 lutego do Łodzi, napotyka na trudności natury finansowej. Łódź bowiem przy najlepszych chęciach i największych wysiłkach nie jest w stanie sprokuć zadań PZB.

W niedzielę bawli w Łodzi pełniący obowiązki kapitana związkowego p. Bielewicz, który na miejscu praktycznie się o dobrej woli łodzian i trudnościach finansowego rozwiązania sprawy. Po świetnych spodziewana jest ostateczna decyzja PZB w tej kwestii.

P. Bielewicz dokonał w Łodzi egzaminu 17-tu sędziów z Łodzi, Pabianic, Tomaszowa i Kalisza. M. in. egzaminujący składali trzej ex-zawodnicy: Ganczarek, Klimczak i Krenc. P. Bielewicz w rozmowie z nami na temat meczu Polska — Norwegia powiedział, że skład zespołu polskiego w jednym punkcie nie jest definitywny (w. plórkowa), pozamy jednak jest uzasadniony: Polusi służą obecnie w wojsku, a Kalnar tworzą do formy, Sipińskiego cepi p. Bielewicz wyżej od Sewstyńska, a przostate pozycje nie powinny nasuwać zastrzeżeń.

Z listy ostatecznej przez por. Łan'ńskiego skreślony na razie zostaje Spodnikiewicz, który jest w szlabie b. formie. Od siebie dodajemy, że p. Bielewicz przypuszczalnie sięgnie po Kowalskiego. (LP.)

Finansowa strona meczu z Norwegami jest ostatecznie uzgodniona. P. Z. B. zgadza się zapłacić Norwegom zwrot pieniędzy za przyjazd zawodników do Oslo, co też Norwedzy będą musieli przyznać i Polakom przy rewanżu w Norwegii.

Obecnie PZB oczekuje nadesłania materiału reklamowego, by rozpocząć przygotowania do akcji prasowej. (es)

Niedoszły mistrz Śląska w boksie, I. K. B. (Świętochłowice) gościć będzie u

TAPCZANY w największym wyborze **DOM TOWAROWY B.C.K. Marszałkowska 87**

Warszawa spotka się z Poznaniem Mecz na który czeka boks Polski

Mecz bokserki Poznań—Warszawa. Ostatni mecz Poznań — Warszawa odbył się w grudniu 1936 r. (wygrała Warszawa 9:7) i od tego czasu oba zainteresowane okręgi nie potrafiły znaleźć wspólnej platformy dla pertraktacji.

Obecnie dowiadujemy się, że za pośrednictwem Wydziału Sportowego Poznańskiego OZB omawiana była sprawa nawiazania stosunków z Warszawą i doprowadzenia do meczu w Poznaniu POZB zgodził się przpuszczać i na rozegranie meczu w Warszawie ale o czymś się warunki finansowe musiałyby być inne.

WISŁA COFA PROTEST

Wisła wycofała protest przeciwko umieszczeniu meczu z KSZO o druginowe mistrzostwo Polski; protest ten zresztą w redakcji krakowskiej nie miał szans przejęcia, przynosił bowiem dane meisteone, podobnie jak i zastrzeżenia przeciwko osobie sędziego łódzkiego, który wszak został wylosowany. W tych warunkach szkoda było kaucej odwoławczej.

Tak więc KSZO i Lechia przelży się do półfinału mistrzostw Polski (LP) Zapowiedź meczu bokserkiego Sokół z pierwszą Wartą na rzecz bezrobotnych wzbudziła duże zainteresowanie i przyniosłaby komitetowi pomocy bezrobotnym niewątpliwie kilka set złotych dochodu. Niestety, wszystkie wskazuje na to, że do zawodów tych nie dojdzie, wskutek conajmniej dziwnego stanowiska Warty.

Wiadomo, że z inicjatywą rozegrania tego meczu wystąpił Sokół, który też słusznie domagał się organizacji tych zawodów prosząc Wartę o wyznaczenie kontrolera do spraw kasowych. Niestety Warta uparla się przy swoim żądaniu, aby organizatorem meczu był POZB, lecz niczym swego żądania nie uzasadniła. Sokół proponował, aby termin meczu uzgodnić na konferencji przedstawicieli obu klubów, podczas gdy Warta domaga się, by spotkanie wyznaczył z urzędu P. OZB. Jak już wyżej zaznaczyliśmy Wartę zarosłi do walki Sokół, to też jest więcej niż słuszne, aby on mecz organizował. (ss)

Liga jest za wzmocnieniem autorytetu władzy PZPN, ale nie na papierze, lecz w rzeczywistości. Tymczasem wniosek PZPN wzmocnienia takiego nie przyniósł!

Sprawa kadencji trzyletniej jest nam obojętna i możemy się na nią złożyć. Ale sprawa zatwierdzenia przez prezesa PZPN prezesa OZPN jest nie do pomysłienia. Przede wszystkim więc może ona dotyczyć tylko osób cywilnych, gdyż władze wojskowe nie dopuszczają do pewnego rodzaju balotazu.

Jaki szanujący swa godność człowiek zgodził się, by zatwierdził go prezes PZPN, który nie widzieli go na oczy? A skąd znów prezes PZPN może coś wiedzieć o, powiedzmy, zupełnie nowym, bardzo uczelnym człowieku z dalekiej prowincji? Jeżeli zaś odwrotnie ten zatwierdzony przez zaczęto robić „macholki“, to ratuje go autorzytet człowieka zatwierdzonego przez PZPN!

Podobnie ma się sprawa z kierownikami sekcji. Czy można narzucić kierownika, kogo ma mieć jako kierownika? Jeżeli klub ma zaufanie nawet do osoby skompromitowanej — to dopóki ta osoba nie popełni czegoś przeciwko przepisom, zarząd OZPN i tak nie będzie się angażował w niezatwierdzenie jej! Zresztą, jak dotąd, na podstawie obowiązujących przepisów można usunąć kierownika, któremu się coś dowiedzie, a prezes, który działa na szkodę może otrzymać volium nieufności od własnego okręgu.

Możliwość dymisjonowania przez prezesa PZPN poszczególnych członków zarządu OZPN jest nie do pomysłienia. Zacznie się domagaciełstwo. Intrygi i t. d. Wynadki, jakie wydarzyły się ostatnio w władzach piłkarskich dawały PZPN pełne prawo do wkroczenia nawet na podstawie dotychczasowego statutu, a jednak PZPN jakoś dziwnie tego nie robi!

Liga będzie się jeszcze zastanawiała nad możliwością zgłoszenia innych wniosków. Myślimy więc o upowaznieniu zarządu do usuwania ze swego grona członka, który działa na szkodę (ale nie upowaznienie z góry przez PZPN) i wykuczamy kumulowanie mandatów, jak to się dzieje często na terenie Warszawy, gdzie i sami ludzie zarządzają w klubach. I w Lidze, i WOZPN i PZPN! To są rzeczy niedopuszczalne, gdyż łacy ludzkie zatracają poczucie rzeczywistości.

Powtarzam więc raz jeszcze, Liga nie występuje przeciwko rzeczywistemu wzmocnieniu władzy, ale nie chce słowować za paragrafami, które w gruncie rzeczy niczego nie dadzą.

Śląsk ustalił swe stanowisko

KATOWICE, 22.12. Tel. wł.—W poniedziałek wieczorem obradował zarząd śląskiego OZPN-u nad wnioskami PZPN. Postanowiono poprzeć tylko punkty dot. 3-letniej kadencji prezesa PZPN i okręgu, jak również 3-letniej kadencji komisji rewizyjnej. Zaakceptowano również „projekt finansowy“ i — co stanowi sensację — spraw — podokręgów autonomicznych!

Do wniosku tego zgłosił okręg śląski szereg poprawek mając specjalnie na oku Autonomiczny Podokręg Robotniczy w Katowicach.

Wszystki pozostałe „nowacje“ spotkały się z zdecydowanym sprzeciwem całego zarządu.

Delegacja Śl. OZPN tworzyć będą dwa tylko członkowie: prezes, p. Ziłaszek i najprawdopodobniej p. Wybiarski.

Warto tu dodać, że kluby śląskie nie miały zaszkoczone za postępowaniem OZPN, który nie raczył zasięgnąć ich opinii o badź co badź ważkiej sprawie. Dużo szumu wywołał poza tym projekt krakowski by do PZPN wchodził prezesi okręgów. (hr)

Święta mamy na karku a nie wlemy właściwie czyn obdarza nas sportowcy. Niekierownym przedsięwzięciem klubom taki czy inny zbieg okoliczności popsuł szylk, ale większość klubów i związków pomyślała o programie świątecznym dopiero widząc na placach świątecznych bluminowane choinki...

Śląski O. Z. H. L. obdarzy nas zaledwie kilku spotkaniami mistrzowskimi z których większa część może nie dojść do skutku. Szczęsny tor będzie więc stał otworem dla ślizgających się...

Zapowiedziane mecze Amatorskiego K. S. „Olimpia“ z Libawy też nie dojdą do skutku. Do Chorzowa nadszedł w niedzielę w nocy telegram z Libawy odwołujący dwukrotnie start Łoysów w Chorzowie. Wskutek sźnioneli porę goście nie mogli się już wystracić o wizy. Eks-łigowy Śląsk wyjechał miał do Gliwic, ale i Rasensport odmówił w sobotę „umagać się z nami pucharowy mi. K. S. Śląsk marzy więc o... AKS-ie.

Ruch grać miał z Dresdner S. C. ale Niemcy — jak wiadomo odmówili również przed 14-tu dniami.

Może się „zawieszone“ Dab postarz o jakiś mecz? (hr)

T. S. Naprzód (Lipiny), pogromca 4-królowego mistrza Polski „Ruchu“ i A. K. S-u, kościć będzie w drugie święto Bożego Narodzenia w Rybniku, a tam, jeśliennego mistrza podokręgu T. S. „20“ Lipinacy wyjeżdżają w składzie: Koller, Kanderla, Sieroki (rezerwa Michalski), Klosek, Piec II, Kalus (rez. Sitek), Piec I, Klonzek, Suchoń, Stanisławski, Bochnia. (hr)

S. K. N. wyśle na szafete narciarską 4x10 km. o mistrzostwo Polski, która od będzie się 31 b. m. w Zakopanem tylko jedna drużyna, ze względów oszczędności śnieżnych. Ślązacy wywładą w składzie: Czeczor, Sikora I, Matuszyn, Kukuczka, Rezerwowi: Sikora II i Leziński II.

OKRĘG STANISŁAWOWSKI OTRZYMAŁ KOMISARZA. W konsekwencji zatargu. Jaki wynikni, na tle spraw stryjskich, między P. Z. P. N. a Okręgiem stanisławowskim, Zarząd PZPN na ostatnim posiedzeniu mianował komisarza d. St. OZPN. Został nim członek WOZ i D PZPN p. Krąski, który z Warszawy prowadził będąc agendy Stanisławowa aż do czasu przeprowadzenia walnego zgromadzenia wyboru nowych władz. Jak wiadomo, wskręśli władze stanisławowskie ego okręgu piłkarskiego zdemişjonowały na znak protestu przeciw stanowisku nacelnik magistratury „Piarkarskiej“.

ZAJASNO IM W TARNOWIE. Tarnów ma swa sensację piłkarską! W szeregach Tarnowii wybuchł kryzys i jak słychać kilku kraczy a przede wszystkim Kraczyk i Baj, których niedawno powołano z b. d. brym skutkiem do reprezentacji okręgu krakowskiego, — zażądali od macierzystego klubu zwolnienia. Gracze ci noszą się podobno z zamiarem osiedlenia na Śląsku i wstąpienia do jednego z klubów ligowych Śląska, czyż może... Krakowa.

Powtarza się więc stara historia Za ledwie któryś z młodszych graczy spłze się nieco lepiej, a już „sława“ dzie mu do głowy i rodzinne gniazdo staje się za ciasne.

Jeżeliśmy zasadniczo za zwiększeniem fluktuacji w piłkarstwie i otwarciem utalentowanym zawodnikom szerszych dróg, nie znaczy to jednak by do pierw szej udanej próbie należało koniecznie porzucać stare leże i puszcząć się na niestworzone obce fale!

GEDANIA WICEMISTRZEM UDARSKA UDARSKA. Gedania zdobyła wicemistrzostwo Gdańska na 1936-37 na dzięki czynnemu „stosunkowi bramki od B&E. Wrzaz z Prezydentem, który uległa w niedzielę na swym boisku 2:3. Gedania wchodzi do rozgrywek o mistrzostwo Niemiec.

PRZY PRZEZIĘBIENIU, GRYPIE, KATARZIE STOSUJE SIĘ PROSZEK ZE ZN. FABR. KOWALSKINA DLA DOROSŁYCH

Najsilniejszy klub na Podhalu

Inż. Kazimierz Schiele, prezes narciarzy P.T.T. o zamiarach i pracach „Sekcji“

W małym pokoiku na piętrze budynku fabrycznego zakładu nart Schielego rozmawiam z prezesem popularnie t. zw. „Sekcji“. Same miejsce jest w skromnej skali zakopiańskiego narciarstwa, historyczne. Przez „fabrykę“, jak się to przed laty nazywało, przeszły całe pokolenia narciarzy, stąd wyruszyły niezliczone ekspedycje zagraniczne, uzupełniając w ostatniej chwili sprzęt, stąd wreszcie, chodząc przez furtek w górze na pobliskie Lipki tyle razy zawodnicy na start biegów.

Trzeba przyznać, że inż. Schielego nigdy nie bradło w takich chwilach w „fabryce“. Wierzę, że mało interesował się wtedy fabryką, a całą duszą był przy zawodnikach. A nie raz sam startował.

Ze wszystkich ludzi, którzy odegrali w narciarstwie zakopiańskim jakąś rolę, „Kazimierz“ Schiele był najbardziej powołany do odegrania roli pierwszorzędnej, mając najpoważniejsze kwalifikacje — jako wieloletni zawodnik i pierwszorzędny turysta. Dziś jest prezesem Sekcji, członkiem Zarządu okręgu, członkiem Komisji Sportowej PZN i dzięki swemu doświadczeniu już w dziesiątą lat idącemu ma prawo i tytuł do zabierania głosu jako jeden z najwybitniejszych fachowców w narciarstwie.

Najsilniejszy klub Europy

Dziś rozmowa potoczy się o Sekcję, tym najstarszym niemal klubie polskim, klubie, który posiada jeszcze dziś zespół zawodników jakimi nie może się poszczycić drugi klub w Europie i na całym świecie.

Fakt dość łatwego przechodzenia nie zaważając go, a jednak jest to fakt nie zbity: Sekcja w osobach Maruszy, do niedawna Brodka, Czecha, Stópki, Maruszarzowy, Zajęca, Berycha, Skupienia i innych ma zespół zawodników, który zawsze może na uparte być reprezentacją Polski. Czyż istnieje taki klub w innej dziedzinie sportu? Czy istnieje klub takich talentów narciarskich w Europie?

Jak będzie wyglądał sezon 1936-7 dla Sekcji?

— Grzebią Sekcję, grzebią „przyjaciele“ ale jakże nie mogą jej pogrzebać. I jak na złote od lat — mówi inż. Schiele — ale ciągle wyniki zawsze przeczą zaprawionym klubowa nawiać kłopotom. Nie chce wspominać tylkokrotnych zespołowych i indywidualnych tytułów mistrzowskich. Mielibyśmy ich dość. Jestem przekonany, że i nadal nie będą nas omijać. Oj, do bliźnich już zawodów o Mistrzostwo w biegu rozstawnym wystawiamy trzy zespoły. I mamy poważne nadzieje na wynik dobry.

Mamy silny zespół biegaczy. I to dobrych biegaczy. Trzej Marusze, Berych, Skupień, Dawdek, Lorek to są nazwiska znane, z których możemy wybrać zespół pierwszorzędny. I wybierzemy. Zarzeka nam się stanowczo utrzymywanie przez szereg lat tego samego zespołu pierwszej klasy. Zapomniał się o dwóch rzeczach. — Najpierw o tym, że w narciarstwie wynik, szczególnie biegowy, może zawodnik utrzymać przez szereg lat, nawet i po trzydziście. Niema więc powodu „grzebić“ przedwcześnie zawodników. A druga rzecz to fakt, że nie chcemy naszych juniorów przedwcześnie wyszczerzać na start bo jest to poprostu marnowaniem zawodnika. Widzieliśmy tego w Zakopanem dość i nie chcemy, mając jeszcze starą gwardię w komplecie, marnować nabytki.

80 talentów czeka

— A jak się ten narybek przedstawia? — My jesteśmy z niego zadowoleni. Przewszystkim liczbowo. Juniorów, z których może coś być, mamy około 80-ciu. Wśród nich 20-30 rzeczywiście dobrych. Są to chłopcy w wieku do lat 15, którzy w biegach, skokach i zjazdach zapowiadają się rzeczywiście pierwszorzędnie. Wyróżniają się tu obaj Kule, Krzyżosiak, Daniel, Krzeptowski, Strzyka. Większość pomagamy sprzętem, nartami, smarami, organizujemy wspólnie treningi. Są to zapewne kandydaci na przyszłych Mistrzów Polski.

— Co z paniami?

— Spodziewamy wzrost zainteresowania narciarskim sportem zawodniczym u pań, po wprowadzeniu nowej formuły biegów (tylko zjazd i stajom) nie nastąpi. Mamy ci, prawda pierwszorzędny zespół (na czele Stópki i dwie Maruszarzowy), ale to mało. Może silniejsza konkurencja przyjdzie dopiero w sezonie.

— A co z zawodami?

— Organizujemy zawody w skokach na święta i po tym bieg 30-kilometrowy. Najwięcej jednak nacisk kładziemy na wielkie zawody jubileuszowe organizowane w trzydziestoletnie Sekcji — 7.IV 1937. Będą to wielkie zawody zjazdowe, które odbędą się w schronisku Sekcji na Pyszniej. Chcemy postawić je na wysokim poziomie sportowym, a poza tym potężyć je ze spotkaniem starych narciarzy, którzy od powstania Sekcji przez lat 30 w pracach jej brali udział. Do zawodów tych przygotowujemy się pilnie i chcemy by się całokształt udała. Oczywiście nie naczy to byśmy nie mieli interesować się innymi zawodami. Będziemy brali udział we wszystkich poważniejszych imprezach narciarskich i jestem przekonany, że szereg naszych zawodników wejdzie w skład reprezentacji Polski przy wyjazdach zagranicznych.

— Sekcja jest jednak również zespołem wybitnie turystycznym. Jak przedstawia się praca w tej dziedzinie?

Turystyka współpracuje ze sportem

— Tu trudniej jak w zakresie sportowym o wyraźne wykazanie działalności. Colonkowie nasi robią w sezonie najwspanialsze przebiegi narciarskie w najtrudniejszym terenie tatrzańskim. Zdobyliśmy kilkadziesiąt złotych odznak górskich PZN. Utrzymujemy i rozbudowujemy schronisko nasze na Pyszniej. Dzięki wielkim nakładom, przy pomocy subwencji i pożyczek, zdołaliśmy ten dawny przytulny szałas doprowadzić do stanu reprezentacyjnego schroniska. Schronisko to jest naszą własną bazą górską. Tu kierują się najczęściej wycieczki członków Sekcji, tu również staramy się kierować naszymi narybkiem, by wzbudzić u młodych zawodników równocześnie z zamiłowaniem do sportu zamiłowanie do turystyki zimowej w górach.

— Nie chciałbym być niedyktym, ale jak przedstawia się sprawa finansowa Sekcji? Przecież od szeregu lat mówi się o tym, że kluby zakopiańskie toną w długach, że nie są zdolne do życia itd. Przecież właśnie ze strony klubów słyszemy ciągle takie narzekania?

Jest ciężko...

— Jest ciężko, ale nie jest aż tak źle. Nie ma mowy o zagrożeniu egzystencji. Jesteśmy oparci o wielką organizację — Polskie Towarzystwo Tatrzańskie, które nam potrafi pomóc, gdy jesteśmy w trudniejszej sytuacji. A wreszcie nie trzeba zapominać, że Sekcja jest właśnie jedynym klubem, w którego zarządzie zasiadają obok mnie i inni koleży, fabrykanci sprzętu — Franek Bujak, Zabek i Faden. Poza tym wykończono schronisko będzie zawsze, jako nowe i nie potrzebujące remontu, dawać dochody, które stoczą obrócić na sport.

— Pracujemy poza tym także dużo nad zleconymi nam zadaniami. Ot niedawno zakończył się prowadzony przez naszego członka zarządu, Sławewskiego, kurs przeszkalający przewodników w jeździe na nartach. Drugi nasz członek Zarządu, Oppenheim, skoczył zmkowanie szlaków narciarskich w Tatrach, pracę wielką, prowadzoną z funduszy Ministerstwa Komunikacji na zlecenie PZN i PTT. Potem odbył się dłuższy kurs terenowy dla przewodników tatrzańskich, jeżdżących na nartach, dla zapoznania ich z nowymi szlakami.

— A sprawy wyszkoleniowe?

— Nie będziemy mieli, jak i nie mieliśmy dotychczas własnej szkoły narciarskiej. Patronujemy niektórym akcjom w tej dziedzinie. Np. w tym roku jak i dawniej będzie

Na drobne skaleczenia...

WISTAPLAST

doraźny opatrunek elastyczny

Do nabycia w wszystkich aptekach, drogeriach i składach sanitarnych od 40 groszy pocztowo. PESECO Spółka Akcyjna w Poznaniu

higieniczny i praktyczny w użyciu, niekrępujący swobody ruchów.

p. Zielińskiewiczowa prowadzi swe popularne kursy wysokogórskie w formie wycieczek; prawdopodobnie i niektórzy inni z naszych członków będą przy naszym poparciu prowadzić wykszolenie. Ale tu ograniczamy się do popierania imprez prywatnych o wysokim poziomie sportowo-turystycznym. Dworek Tatrzański PTT w Zakopanem jest silnym ośrodkiem turystyczno-narciarskim, a w sezonie zimowym praca ta spada oczywiście w pierwszym rzędzie na Sekcję. Wymienić wystarczy stały punkt informacyjny w dworcu.

Tak roboty jest dużo. Sekcja jest typowym klubem o starej tradycji. Klub taki przecudził czas lepsze i gorzej i raz ma mistrzostwa, raz ich nie ma, ale zawsze imponuje

wielką tradycją dokonanej pracy, uzyskanych zwycięstw i spokojnego równego, pozbawionego hałaśliwej reklamy osobistej toku działania sportowego. Nie zapominałmy również, że Sekcja jest jedynym dziś na Podhalu klubem narciarskim pracującym równocześnie w sporcie i turystyce. A to samo starczy nam „tytuł do stawy“.

Bochenek uczy Śląsk narciarstwa ku zadowoleniu beskidzkich górali

Przez trzy lata zapowiadał PZN, że zwróci baczną uwagę na narciarzy śląskich, wśród których drzemie wiele talentów, zanim zdecydował się przystąpić do prowadzenia z zawodnikami beskidzkimi akcji wyszkoleniowej.

Od 12 do 20 h. m. zorganizowano w Koniakowie, położonym między Zwardonem a Wisłą i mającym najlepsze warunki śniegowe we wszystkich miejscowościach beskidzkich, oboz treningowy, w którym wzięło udział 35 zawodników z górskich kół Śląskiego Klubu Narciarskiego i Warty cieszyńskiej. Właściwie oboz urządził na swój koszt SKN a rola PZN-u ograniczyła się do przysłania trenera, znanego zawodnika Wisły z górskiej Beskidki Bochenka, w miejsce przewidzianego planem trenerskim, Br. Czecha.

Bochenek przyjechał do Koniakowa uzbrojony w program, opracowany

przez jednego ze speców związków wych. Program ten był tylko częściowo wykonany, częściowo zaś miał się z zasadniczym celem kursu, przewidzianym przez inicjatorów, którym chodziło jedynie o to, by zawodników podnieść w najważniejszych umiejętnościach narciarskich, koniecznych nie tylko zawodnikowi, ale zwykłemu turystyce tj. w poprawnej jeździe terenowej.

Umiejętności jazdy zawodników beskidzkich (z małymi wyjątkami: Legierski i Haratyk, Fiedor i Krzak są bowiem zastraszająco niskie. Dysponując ogromnym zasobem sił fizycznych i znaczną zaciętością, potrafili biegać ślasy na każdym podejściu iść w morderczym tempie, po to, by nawet na najłatwiejszym zjeździe stracić cenny czas z powodu upadków.

Rzecz ta, ogólnie znana, tak wśród narciarzy śląskich, jak i zakopiańskich, którzy zawsze uważali, że „ślazacy mają siły, ale nie umieją jeździć“ zupełnie nie została uwzględniona w programie doreczonym Bochenkowi. Na szczęście zakopiańczyk w mig zorientował się w potrzebach narciarzy śląskich i potrafił do nich nagiąć program.

Słabe zaawansowanie techniczne górali beskidzkich jest bardzo znamien-

ne, choćby z tego względu, że zawodnicy śląscy z Bielska i Katowic, przebywający w górach, tylko dorywczo jeżdżą bardzo dobrze.

SKN, który stracił ostatnio swoich najlepszych zawodników: Legierskiego i (złamał nogę), Haratyka i Fiedora (odbywają służbę wojskową), z konieczności sięgnął do nowych kadr.

Na obozie zgrupowano siły młode, z których połowa to jeszcze kwiarty. Wszyscy uczestnicy obozu garneli się do pracy z rzadko spotykaną chęcią. Niestety, nie wszystkim dane było w pełni wykorzystać pobyt na obozie, z powodu beznadziejnego wyekwipowania. Wystarczy powiedzieć, że pięciu uczestników przybyło na kurs w zwykłych kierpach góralskich, gdyż nie mieli butów, że niektórzy nie mieli nart, że prawie każda para skokówek używana była na zmianę przez dwóch skoczków, że u wielu kłki zastąpione były zwykłymi patykami bez pędzi, taserzyków i okuc. Hamowało to bardzo pracę na obozie.

Z zawodników beskidzkich może ze 20 jest względnie dobrze wyekwipowanych, reszta zaś, o ile posiada sprzęt, to taki, który absolutnie nie nadaje się dla narciarza-zawodnika. Dowodzi to, że akcja propagandowa narciarstwa prowadzona na terenie Beskidów, od lat 10-ciu nie była zbyt racjonalna. Jest tu 9 skoczni stosunkowo dużych, około 15 par nart skokowych, a liczba skoczków na całym Śląsku nie sięga nawet cyfry 20!

Za to narybek jest pierwszorzędny, zwłaszcza na biegaczy. Ci młodzi chłopcy, goniący na beznadziejnych deskach, których żaden szanujący się zawodnik nie przypiąłby do hóg, mają niepożyte zapasy sił. Biegać mogą wspaniale. Gorzej jest ze skokami, choć w tej konkurencji nauczył Bochenek Ślązaków bardzo dużo. Ale wszyscy skoczkowie, którychby można nazwać obiecującymi, są jeszcze bardzo młodzi i na ich dobre wyniki musimy poczekać parę lat.

Najlepszych wyników w biegach spodziewać się należy po Czepczurze z Istebnej, który już na ostatnich mistrzostwach Polski udowodnił, że jest talen-

tem nieprzeciętnym. Niezłe zapowiadają się Sikora z Koniakowa, Sikora II z Istebnej, Martynek z Wisły, Fiedor II z Koniakowa i wielu innych.

W skokach 15-letni chłopcy z Golezowa należą do Warny cieszyńskiej Tajner i Retka zdradzają największe talenty. Bardzo dobrze zapowiadają się również junior z Wisły — Marek, który zwyciężył w konkursie skoków urządzonym na zakończenie kursu. Trójka ta osiągała na skoczni koniakowskiej długości ponad 30 metrów.

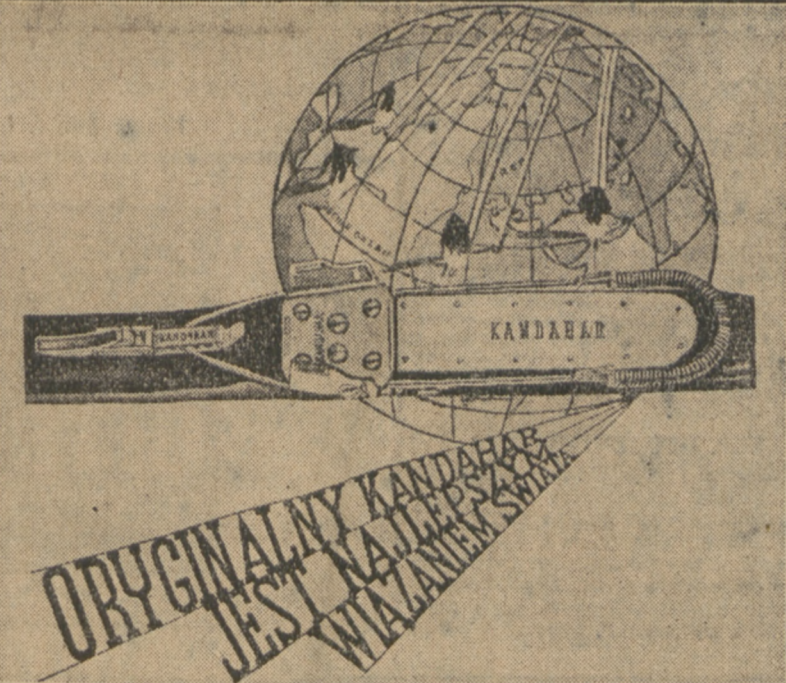
Najliczniej reprezentowani byli na obozie Legierscy, których było pięciu, w tym dwóch Pawłów i dwóch Józefów. Nic dziwnego, że w Legierskich jest się bardzo trudno zorientować. Ustalono też dla nich numerację, dając bylemu reprezentantowi Polski — Janowi numer 1.

Wspomnieć też trzeba o Haratyku, który wprawdzie nie był uczestnikiem obozu, ale bawiąc na urlopie świątecznym w rodzinnym Koniakowie korzystał z wspólnych treningów. Haratyk wbrew przypuszczeniom, że nigdy nie będzie skoczkiem, podciągnął się w tej konkurencji dość znacznie.

Na styczeń projektowane jest na Śląsku urządzenie drugiego obozu treningowego, który przez tydzień prowadzony ma być przez Sandvicka, po czym na 2 tygodnie przyjechać ma Br. Czecha.

Należałoby się zastanowić, czy przysyłanie co tydzień nowego trenera jest celowe. Eksperymentów takich nie robi się w żadnej dziedzinie sportu po co więc pozwalają sobie na nie narciarze. Na pewno lepsze rezultaty osiągnęli nawet gorzy trener, ale pracujący przez dłuższy okres. Zawodnikom śląskim nie potrzeba na razie trenera zagra: cznego, z powodzeniem wystarczy słuchacz krajowy, ale niech osiedli na Śląsku przynajmniej przez dwa miesiące.

Stwierdzić jeszcze trzeba, że Bochenek okazał się siłą pierwszorzędna. Dobrzeby więc było jemu właśnie powierzyć dalszy trening ślązaków przewidziany przed mistrzostwami Polski, które, jak wiadomo, odbędą się w Wiśle. (Zast.)

Do nabycia we wszystkich pierwszorzędnych magazynach sportowych.

NARCIARZE ŚLĄSKIEGO KLUBU NARCIARSKIEGO (Wisła) Pierwszy z lewej Łukasz, czwarty Marek — zwycięzcy pierwszego konkursu skoków. W środku w czapce Bochenek, trener ślązaków.

ASTRONOMOWIE NA NARTACH U stóp obserwatorium na Mount Wilson rozciągają się wspaniałe tereny narciarskie.

Narty i łyżwy -- skarbnice zdrowia

Co mówi medycyna o dobrodziejstwach sportu zimowego

Każdemu z nas, kto jakkolwiek gałąź sportu uprawia, chodzi nie tylko o pewne rekordy, nadzwyczajne wyniki. Rekord jest wprawdzie dowodem optymalnej formy ustroju, ale nie jest sprawdzianem bezwzględniego zdrowia. A o to zdrowie nam wszakże wszystkim chodzi. Jedną z dróg prowadzących do zdrowia jest wychowanie fizyczne, następnie sportowanie się. Sporty zimowe są szczególnie przywilejowane. I słusznie. Oprócz kolosalnej przyjemności, łyżwy uprawiający sporty zimowe znajdują także wiele innych korzyści. Świeże, mroźne powietrze, równomierny ruch dla wszystkich mięśni ciała, urozmaicenie w oglądaniu obrazów przyrody (narciarstwo) — czyż to nie jest rozkosz? Powietrze świeże w ruchu wentyluje astawicznie płuca. Te zaś pobierają czysty tlen, a krew rozsyła go na terytorium całego ciała, odżywiając mięśnie oraz wszystkie narządy. To zjawisko obserwowane w wielu sportach, a więc nie tylko w zimowych, jest jednak wybitne w narciarstwie. Narciarstwo to równomierna zaprawa dla mięśni zarówno kończyn dolnych, jak górnych. Jest to praca mięśni brzucha. Ale to mało. W narciarstwie wyrabiamy nie tylko muskulaturę całego ciała, wykształcamy i rozwijamy postawę, opanowujemy ruchy ciała przez koordynację mięśni z aparatem nerwowym, ćwiczymy serce i dostosowujemy je do wzmożonych warunków pracy — ale przede wszystkim ćwiczymy nasze zmysły. W narciarstwie wiązaniem w pracę wmyślenie, równowagi i wiele innych. Nierzadko decydują w momentach bardzo ważnych dla życia — szybkość zorientowania się w sytuacji, zmiana „taktu” wjazdów (telemark), chrząstki, to właśnie wyrabia system nerwowy. Opanowanie dostatecznej naciągania jest sprawdzianem zdolności współdziałania systemu nerwowego z mięśniami nóg, rąk i tułowia. Ruchy nasze w przypadku uprawiania sportu narciarskiego stają się zwrócone elastyczne.

„folk” przy podchodzeniu w górę. Z reguły początkujący są bardzo pilni i najchętniej w początkach „przejadają” całym dniami na nartach. Jest to nonsens. Logicznie rzecz biorąc doprowadzamy w ten sposób do kompletnego przemęczenia. A wiemy co to jest przemęczenie z praktyki. Ale to mało, że w przemęczeniu czujemy „swoje kości”, że jesteśmy jakby zbiczowani. Świątyni fizjologii znanca dziedziny sportu, prof. Emil Abderhalden w jednym ze swoich artykułów w piśmie p. „Medizin Wochenschrift” nr. 12 r. 1927 — wskazuje w sposób bardzo wyraźny na rolę przemęczenia i na znaczenie tego zjawiska w ostróżce.

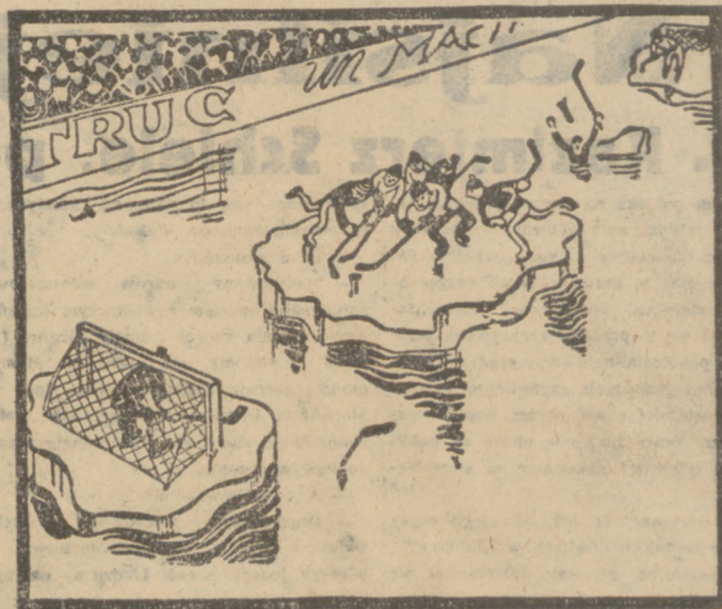
W zmęczeniu odgrywa rolę przede wszystkim układ nerwowy. Zmęczenie mięśni występuje znacznie prędzej, jeżeli w pracy mięśni zaangażowany jest układ nerwowy, a szczególnie układ nerwowy całego ciała. Czyż w narciarstwie nie pracują nerwy? Jeszcze jak! I co należy dodać? — Otóż to, że jeżeli jakiś wysiłek mięśni wykonujemy z czynną uwagą — to wówczas zmęczenie przychodzi znacznie szybciej. Czyż w narciarstwie u początkującego przede wszystkim nie pracuje uwaga? Zjeżdżający nieraz wzrokami w ostatek chwili przegadają usnąć krzakom stojącym na drodze. Uczucie zmęczenia przychodzi szybko. Prof. Abderhalden podaje, że obserwując się ciekawie zjawisko u sportowców. Chodzi tu przede wszystkim o wioślarzy, chociaż ja również podlegającym pod ten punkt i narciarzy początkujących. Jest to t. zw. „martwy punkt” u sportowców. Jeżeli wykonujemy forsowno ćwiczenia np. wioślarskie w czasie dość szybkim (wyścigi) to po pewnym czasie nierzadko bardzo krótkim występuje uczucie duszności, przyspieszone tętno, uczucie zupełnego wyczerpania, „wypompowania”. Jest to bardzo szkodliwe dla zdrowia. Dlatego rzecz konieczną dla narciarzy szczególnie początkujących jest znajomość tego zjawiska zmęczenia, które trudno ustąpić i pozostawia ślady szczególnie w zakresie aparatu naczynioruchowego i serca.

Łyżwiarstwo jest sportem wskazanym przede wszystkim dla młodzieży, odpowiednia zaprawa, a więc stopniowe oraz to dłuższe przebywanie na lodzie, prowadzi do systematycznego przyzwyczajania się mięśni nóg i całego ciała. Uczucie zmęczenia, które wszakże przechodzi gwałtownie — ma się szybko tylko w przypadkach odpowiedniego treningu. Łyżwiarstwo jest to wysiłek mięśni i mózgu.

Praca łyżwiarska, który np. jeżeli różnymi stylami, wykonuje różne piruety, wszelkie „przeboje”, — jeżeli jest przemysłowa staje się wybitnie bardzo znaczną. Jazda na łyżwach oprócz dodatków cech dla zdrowia tego rodzaju co zwiększenie wentylacji płuc, odpowiedzialne trenowanie mięśnia sercowego, daje dużo estetycznych wrażeń. Postawa łyżwiarska, zwrotność, głębokość jego postaci, wszelkie skoki przepięknie prześlami fa-

necznymi — zwiększenie tempa to znów płynność ruchów, są to bardzo wrażliwa wrozkowa, które „sycą” oko widza.

Łyżwiarstwem należy się zająć szczerze. Na wyośnianie jednak mało pomaga, gdy nie przystąpimy do budowania sztucznych lodowisk i do zakładania lodowisk wszędzie. Mniej na uwadze, że nie ma tak pojętych czynników, któreby dawały pełnię ruchu dla całego organizmu i zadowolenia, jak własnie sporty zimowe. Muszą zaznaczyć, że sporty te wpływają dodatnio również na przemianę materii, na samopoczucie. Pozostaje jednak uwaga. Wchodząc w tempo uprawiania sportów zimowych zawsze powoli, systematycznie zwiększając wysiłek, gdyż w ten sposób osiągniemy korzyści zdrowotne, w przeciwnym wypadku zaszkodzimy zdrowiu.

WALKA BYŁA TAK GORĄCA...
ze lód zamienił się miejscami w wodę.

Północny sparring — partner hokeistów

Södertälle, wicemistrz Szwecji

Sztokholm, dn. 19 grudnia 1936. W pierwszą niedzielę po Nowym Roku, statek szwedzki „Marieholm”, utrzymujący komunikację na linii Sztokholm — Gdynia zabierze na swój pokład 12-tu gentlemanów. Nie trudno będzie poznać w nich sportowców, a po barażu nawet hokeistów. To wicemistrzowska drużyna Szwecji w „hockey” — „Södertälle Sportklubb” z miasta Södertälle w pobliżu stolicy udaje się na tournée po Polsce. Ekspedycję poprowadzi przez klub, jednocześnie kierownik i trener sekcji hokejowej p. Carl Abrahamsson.

„SS” jest czołowym klubem hokejowym Szwecji, wielu jego graczy wchodzi w skład zespołu reprezentacyjnego, a T. Jönke ma markę napastnika o formacie międzynarodowym.

Drużyna jest do tournée solidnie przygotowana, zresztą w ostatnie dni przed wyjazdem odbędzie intensywniejszy galon. W bramce gra G. Karlsson — pięciokrotny „rep” Szwecji, który wywalczył, a może obronił, w r. 1932 tytuł mistrza Europy. Gracz dużej rutyny i klasy.

Polscy bokserzy w Ameryce

Kilka lat temu w szeregach Polonii warszawskiej walczył bokser Stefan Zwołński. Przebywał on obecnie stałe w Ameryce i walczy jako zawodowiec. Od brata jego Henryka otrzymałszy list, w którym znajdujemy ciekawe nowinki amerykańskie.

Sewil kley, w grudniu. Przed kilku miesiącami na łamach

tuł mistrza Europy. Gracz dużej rutyny i klasy. Obrotowców jest czterech: O. Malmberg, E. Lööv, H. Wretander i B. Andersson; reprezentacyjna para tworzy pierwsza dwójka. Malmberg jest na-

Przebiegi sportowe

ostrzeganiem Chmielewskiego przed czarnym niebezpieczeństwem w postaci Jimmy Clarka. Przekonałem się, że miałem rację. Skończyła się jednak już konkurencja Clark — Chmielewski, gdyż murzyn przed kilku tygodniami został zawodowcem i swą pierwszą walkę wygrał w trzeciej rundzie k. o. Zwycięzcy przeprowadzają Clarkowi wspaniałą karierę.

starszym zawodnikiem w drużynie „SS” — liczy 29 lat i w ubiegłym sezonie był w teame olimpijskim Szwecji, Lööv grał pięć razy w barwach państwowych, tak więc trio obronny G. Karlsson — Malmberg — Lööv — to reprezentacyjna klasa szwedzka, która wstydzi spewnością nie zrobiła. Atak Södertälle ma swego asa w kierowniku Jönkem, który spewnością poprowadzi również atak w Londynie na championshipie 1937 r. Jönke ma u boku T. Karlssona i Sven Janssona, niezmordowanych i dobrze się rozumiejących chłopców. Trójka ta jest za hartowana w twardych bojach mistrzów wskich i potrafi grać nadą mordercze tempo. Drugi atak składa się z trzech dziesiętnastolatków. Na środku gra F. Jansson (którego nie należy myśleć z Sven Janssonem, który gra po prawej stronie Jönkego), na skrzydłach: Torberg (pr.) i Eriksson. Trójka najmłodszych graczy w ekspedycji władza kijem pierwszorzędnie, miała bowiem przed sobą najsłabsze szwedzkie wzor-

KANDAHAR

Oryginalne wiązanie Kandahar ma już swą ustaloną sławę w świecie najsłynniejszych narciarzy. Sława ta jest zresztą zupełnie uzasadniona, jeżeli uwzględnimy, że jest to jedynie UNIWERSALNE wiązanie, które może być nastawione zarówno do zjazdu, biegu jakoteż dla turystyki. Jest to wiązanie zupełnie bez skóry, która zastępuje niezwykle trwałe i praktyczne sprężyny. Dostateczną rekomendacją wazaf Kandahar jest fakt, iż wiązanie to jest w użyciu wszystkich czołowych narciarzy świata. Startują więc stale na wjazdach KANDAHAR takie asy jak Birger Ruud, mistrz olimpijski w skokach, świątyni Norweg Anderson, szwajcar Kaufman, doskonały długodystansowcy fiński tudzież cała szóstka europejska elita narciarska. Nawet b. król Edward VIII, obecny książę Windsor, zapalony narciarz, nie używa innych wiązań jak KANDAHAR. W Polsce wiązanie to jest w użyciu naszych czołowych asów ze Stanisławem Maruszarem na czele, a również wśród olbrzymich rzesz narciarzy wążanie to zdobywa coraz większą popularność.

Z całego kraju

ŚWIĘTA W POZNANIU zapowiadają się spokojnie, co nie będzie zrażało zawodowców. Takie święta przeżywamy z reguły co roku. A ponieważ nie ma reguły bez wyjątku, więc czasem mamy w Poznaniu na Boże Narodzenie mroź i lód i wówczas wychodzą na taflę lodowa hokeistów. W tym roku nie ma wyjątku na to, że temperatura zmieniła się tak radykalnie, a gdyby nawet było i kilka stopni mroza, wówczas i tak zabraknie czasu na przygotowanie atrakcyjniejszego spotkania hokejowego.

Korzystają ze względnie ciepłej pogody piłkarze, którzy co niedzielę grają o mistrzostwo klas A. Mistrzowskie spotkania w tej klasie przewidziane są jeszcze na drugie święto, jak na polskie stosunki objaw dosyć niewygodnie.

W klasie B nie skończyła się rozgrywki jeszcze nawet i w święta, gdyż trzeba powtórzyć spotkanie Victoria Ostrzeszów i Sokół Kępno, które w ubiegłą niedzielę dało wynik remisowy 3:3 (3:1). Spotkanie to miało dla obu przeciwników ogromne znaczenie, gdyż tak się złożyło, że zwycięzca wchodził do wiosennych rozgrywek finałowych, natomiast przegrany spada do klasy C.

Było to powtórzenie uwielbianych przez władze okręgu zawodów i toczyło się w bardzo nerwowej atmosferze. Tyłko dzięki energii sędziego p. Daberta nie doszło do wy-

poznńskiego Sokola warszawskie Okęcie. (ss).

MAKABI NIEMIECKA W POLSCE. Najbliższe zawody bokserkie w Warszawie to mecz Makabi warszawskiej z reprezentacją bokserów żydowskich z Niemiec. Niemcy przysyłają drużynę złożoną z bokserów berlińskich, kolofnińskich i wrocławskich. Program walk jest następujący: waga musza: Schmidt (Niemcy) — Rundstein (Warszawa), w. kogucia: Barter (N) — Jakubowicz (Warsz.), w. piorkowa: Gaier (Niem.) — Spigelhag — (W) i Schot (Niem.) — Lewkowicz (Warsz.), w. lekka: Neuman (Niem.) — Rozenblum (Warsz.), w. półśrednia: Joel (Niem.) — Szlaz (Warsz.), w. średnia: Krüfeld (Niem.) — Piłnik (Warsz.), w. półciężka: Mielżyński (Niemcy) — Neuding (Warsz.). Mecz odbędzie się w sobotę 26 b. m. w gmachu Wielkiej Rewi przy ul. Karowej o godz. 12-iej w południe.

Co się tyczy mojego brata, który walczył pod pseudonimem Stew Walter, to wygrał ostatnio sześciorundową walkę z murzynem Georsem Legginsem. Początkowo czarny miał przewagę i w dodatku rozciął bratu głowę brew nad okiem. W czwartej rundzie murzyn był już „groggry” i siedzia chłiał przerwać walkę, lecz Stefan prosił aby tego nie czynił.

W następnej rundzie Leggins dostaje cios w żołądek, idzie na deski, lecz gong ko raule. W szóstej czarny leży na deskach do 9 i tylko z trudem dotrwał do końca. Stefan wychylił wysoko na punkt i był gorąco oklaskiwany przez kilka tysięcy ludzi.

Jarosz jest w dobrej formie. Sztykule się do meczu z Brouillardem, choć to spotkanie jest jeszcze niezapewne pewnie i możliwe, że przedtem spotka chińskiego boksera Ralpha Chonga.

Henryk Zwoliński

ŚWIĄTECZNY PROGRAM HOKEISTÓW. W drugi dzień Świąt spotka się Cracovia ze Sokolem. W niedzielę 27 b. m. Cracovia gościć będzie Dab, którego wi zyta nie doszła do skutku ubiegłej niedzieli z powodu odwilży. (rg).

NARCIARSKIE UBIORY gotowe i na zamówienie p. g. najnowszych modeli. Ceny niskie „SPORTPOL” MARSZAŃKOWSKA 108 róg Chmielnej, front 1 p.

Wszystkim Czytelnikom i Przejaciołom
Wesołych Świąt życzy
REDAKCJA
Następny numer pisma ukaże się
w poniedziałek dn. 28 XII

Al. Reksza.

Dziwolągi

Co by było, gdyby byli inni

W artykułach swoich zahaczałem już nieraz o ten temat, ale nigdy nie poruszałem go specjalnie. Z opowiadań moich znacie już wielu asów ringu, których zaliczymy bez wahania do kategorii dziwolągów, jak chociażby półtorametrowego „Demona z Ba-bado-s” Joe Walco-ta, mistrza świata wagi półśredniej, nokautującego bez trudu 100-kilowych przeciwników, Joe Jeanette'a, największego w dziejach fenomeny wytrzymałości, czy Włocha amerykańskiego, Grima, nazywanego „Człowiekiem-gumą” i wielu, wielu innych. Wszyscy oni wylamywali się zdecydowanie z pod miar i norm fizycznych, stosowanych w odniesieniu do ogółu pięściarzy.

Dziś zajmujemy się dziwolągami w pełnym znaczeniu tego słowa, bokserami, którzy zarabiając na życie pięściami, nie stosowali się absolutnie do przy-jętych ogólnie zasad treningu, których tryb życia miał się zupełnie z etyką sportową, a którzy mimo wszystko, świecili w ringu triumfy, będąc najwyższym podziw.

No, bo czyż nie musiał budzić najwyższego podziwu taki Battling Siki,

spędzający całe noce na grze w karty i pijatykach, a następnie bez żadnego przygotowania wążący w sznury i nokautujący wielkiego Carpentiera? Walcząc w r. 1925 w Nowym Jorku z Paul-em Barlenbachem, Siki wszedł na ring kompletnie pijany. Został wtedy cpo-rząd znokautowany w 10 r., ale stoczył porywającą walkę. W momencie kiedy legł wreszcie k. o. (po raz pierwszy i jedyny w swej karierze) pod straszliwymi cioсами przeciwnika, był już zresztą zupełnie trzeźwy. Trzeźwiwał z rundy na rundę i bił się wspaniale!

Walesając się pijany po ulicach, urządził czarny Battling niesłychane brawerie. Przyjechałszy do Nowego Jorku zląwił się na Broadway ubrany w fioletowe ubranie w kręte, biały cylinder, purpurowe skarpetki, w reku trzymał bambusową laseczkę, a na pierś kolywał mu się na czarnym sznu-reczku monokl! Wokoło zalanego „w kł” murzyna zebrał się taki tłum, że dopiero silny oddział policji rozproszył gapiów i oczyścił zablokowaną ulicę.

W Memphis Siki stanął pewnego dnia na głównej ulicy z obrzydliwym pekiem bananów i rozdawał je przechodniom, w pierwszym rzędzie oczywiście pa-

nom. Interwenującemu policjantowi tłumaczył: — Cała Ameryka śpiewa prześlad piosenkę „Ja chce banana”. Nie słysza-les? Ja właśnie daję im banany, eh?... Chcesz? Masz!...

Słynny przed laty Meksykanin Aurello Herrera, jeden z najlepszych lek-kich, jacy kiedykolwiek pojawili się na arenie, był nie tylko zdeklarowanym alkoholiczkiem, ale i nalogowym palaczem. Cmił mocne cygara i wyszczał niezliczone ilości whisky. Te dwa zalec-ka stanowiły cały jego trening! Mimo fatalnego trybu życia walczył na pre-sterażni 11 lat, stacząc 61 meczów, z których przegrał zaledwie 10!

Ludzie, którzy znali go bliżej i wie-dzieli w jaki sposób spędza czas poza ringiem, zakładali się przed każdą Je-go walką, że zeldzie z ringu pokona-ny. Jak już powiedziałem — trafili ty-lko 10 razy na 61!

„Byk pampasów” Louis Angel Fir-po, który w r. 1923 znokautowany zo-stał przez Jacka Dempsey'a, wyrzu-ciłszy w r. „Tiger Jacka” potężnym ciosem przez liny na głowę publiczności, najadał się przed walką grun-ownie i ciężko. „Wbił!” potworne ilości mięsa, nie licząc się zupełnie w tym względzie ze zdaniem trenerów i le-karzy. Nie przeszkadzało mu to zupeł-nie w walce. Z Dempsey'em przegrał, bo nie miał pojęcia o boksie, ale nie wszyscy na pewno wiedzą, że była to

Jedyna porażka na 29 walk, jakie stoczył w swojej karierze, boksując przez lat 7.

Walczący w U. S. A. na początku tego stulecia murzyn nlejak! Stokton Charley Turner miał na każdym meczu w narożniku kufel piwa, z którego po-ciagał w przerwach międzyrundowych. Mistrzem co prawda nigdy nie był, re-prezentował jednak dobrą klasę.

Dziwolągami niebylejakim był Joe Malone, obecnie właściciel baru w Chicago. Gość ten nie tylko, że nie komplikował sobie życia treningiem, ale jeszcze sławny był z fantastycznych ślubów, jakie składał dzielnikarzom przed każdą poważniejszą walką i tak spotykając się w r. 1924 w Bostonie z Johnny Wilsonem, późniejszym mistrzem świata wagi średniej, oświadczył przedstawicielom prasy, że jeśli przegra — skoczy w ubranu z Charlestown Bridge. Dostał k. o. w 6 r. i do-trzymał obietnicy Skoczył z mostu i ledwie go uratowano. Walcząc w roku 1928 w Chicago z Walcott Langfortem, oznajmił reporterom, iż w razie poraż-ki pójdzie bosy z Chicago do St. Paul. Tym razem wygrał, zrezygnował więc z tej długiej podróży na bosaka.

Maxie Rosenbloom, mistrz świata wagi półciężkiej w okresie od r. 1930 do 1934, nazywany był, jak wiadomo, „wesołym kawalerem” i „królem kabaretów”. Żelazny ten pięściarz, startu-jący zresztą jeszcze dziś, rozegrał w karierze swojej blisko 300 walk, prze-

grywając wszystkiego 32 razy. Sta-cząc co roku około 30 ciężkich 10—20 rundowych meczów, większość wol-nego czasu spędzał w knajpach i na parkietach dancinowych. Odnaczał się jednak niezwykłą łatwością w do-ślciu do formy i do ważnego spotkania potrafił się przygotować pierwszorzęd-nie. Carpentier, powrócwszy przed kil-ku laty z Ameryki powiedział, że jego zdaniem Rosenbloom byłby jednym z najznakomitszych bokserów ostatnich

czasów, gdyby prowadził solidny tryb życia.

Takim samym hulaką był Max Baer. Przez gardło jego przepłynęło moc whisky, a siłę jego wspaniałych ramion znali nie tylko przeciwnicy ringowi, ale i cała piękniejsza połowa Hollywood... Chłopak ten miał również wszelkie dane na to, aby być jednym z najwspanialszych pięściarzy w dzie-jach.

Szaleństwa Rosenblooma, Sikiego, Baera i im podobnych musiały zadzi-wiać, zadziwiają jeszcze dziś, nawet imponują. Imponują, jak wszystko, co dla przeciętnego śmiertelnika jest nie-dostępne. Sport pięściarski jest tak ciężki i wyczerpujący, że nie da się po-godzić w żaden sposób z żadnymi wys-kokami, wymaga wielu wyrzeczeń. Rozumieli to doskonale wszyscy wiel-cy pięściarze, o najbardziej nawet od-pornych organizmach. Można pić, obże-rać się, palić i spędzać noce w dancin-gu — ale wtedy należy zrezygnować z boksu. Poświęcając się zaś poważnie pięściarstwu — trzeba zrezygnować z tamych przyjemności. Pogodzić jed-nego z drugim nie podobna, bo to ruj-nuje człowieka szybko i doszczętnie. Dziwolągów możemy w historii boksu policzyć na palcach. Podziwiający nawet ich „wyczyny” zadajemy sobie jednak zawsze pytanie:

— Co by z nich było, gdyby byli inni?..

FOTO
W NIEPOCODE
ULTRAPAN
28 SCH
SZCZYTOWY
PRODUKT FABRYKI „A LFA” BYDGOSZCZ

Gdy minęła gorączka olimpijska...

Rozmowa z inż. Lothem wicepr. P.Z.T.W. o planach, reformach i Berlinie

W okresie wielkich zmian niemal we wszystkich związkach sportowych, również P. Z. T. Włodarskich szuka szereg reform.

Aby poinformować opinię o planach, jakie ma zamiar przeprowadzić Związek Włodarski, zwrócił się do wiceprzewodniczącego p. inż. Alfreda Lotka.

— Czy należy sobie tłumaczyć, że PZTW zamierza wnieść na najbliższy sejmik włodarski projekt przyspieszenia dorocznego walnego zgromadzenia?

— Wychoćmy z założenia, że obrady sejmików odbywają się w zbyt późnym terminie (marzec), aby podać solidnie przygotowane do sezonu zarówny pod względem sportowym, jak i organizacyjnym. Sprawiało to nam wiele kłopotów przy ustalaniu balendaryka międzynarodowego, który we wszystkich innych państwach jest składany wcześniej; myśmy zawsze byli opóźnieni.

To zmusza nas do przyspieszenia walnych obrad, wczelniej też obradować będą kluby włodarskie.

— Jakim celem odbity się niepowodzenia naszych włodarskich na igrzyskach Berlinckich w tonie związku? Czy nastój pesymistyczny już minął?

— W pierwszym momencie porażki olimpijskie wydawały się nam ciężką przykłą.

Jeśli jednak mam być szczerzy, to mnie osobliście wyniki te nie rozczarowały. Już w drodze do Berlina przekonany byłem, że na tych igrzyskach nie będziemy zwyciężać.

Dwa były powody nieodpowiedniego przygotowania włodarskich do Olimpiady. Pierwszym było nie nastawienie opinii publicznej do przygotowań naszego związku. Ceniliśmy wysoko znaczenie prasy, jednak tym razem prasa zamiast wznieść ducha walki wśród zawodników, raczej osłabiła go. Nie chcę wracać raz jeszcze do minionych dni, faktem jednak jest, że opinia nie przyczyniła się zbytnio do podniesienia nastroju w naszym obozie.

— Drugim powodem tego, że nie odnieśliśmy zwycięstwa, jakich oczekiwaliśmy, było złe współzycie i brak harmonii w obozie polakich włodarskich. Ubolewałem nad tym, że zrealizowany opiekun Vereya, inż. Bujwid, w momencie tak ważnym jak przed Olimpiadą, nie wznosił się nad poziom własnej ambicji i nie stał się wspólnie z nami do przygotowań olimpijskich. Niecwałpiłwie inż. Bujwid miał jaknajlepsze chęci, jednak nie potrafił pogodzić ich i swej ambicji z ogólnymi planami.

Trzeba było przecież znaleźć tylko wspólną platformę, na której można byłoby pracować razem z trenerem Hasplem. Wynikłaby wówczas inne. Haspel przecież nie był jego konkurentem, nie chciał ma odbić zasług przy kształtowaniu mistrza świata. Chciał zrobić to, co do niego należało, chciał spełnić swój obowiązek, wywiązać się ze swych zadań.

To było zaczątkiem rozłąnienia się dyscypliny wśród włodarskich. (Jak widzimy, Wielki Włodarski doszedł dzisiaj do tego samego przekonania, jakemu już na początku sezonu włodarskiego dawała wyraz praca P. R.).

— Czy porażki olimpijskie polskiego włodarskiego mogą wpłynąć na zmiany osobowe w przyszłym zarządzie P.Z.T.W.?

— Mam wrażenie, że nie. W każdym razie kolportowane wiadomości o zmianie na stanowisku kapitana związkowego nie mają najmniejszego uzasadnienia. Kapitan związkowy jest wybierany na okres trzech lat, wyniki Berlinckie nie mogą skrócić mu kadencji. Nie wyobrażam sobie również, aby mogli to nastąpić drogą rewolucyjną na sejmiku włodarskim.

Nie spodziewam się również w najbliższym okresie krzywoy w naszym włodarskim. Niepowodzenia olimpijskie nie odbiorą nikomu chęci do dalszej pracy, tym bardziej, że nie wszystkie kluby były w Berlinie reprezentowane. Przypuszczam, że kluby słabsze doko-

szą wszelkich starań, aby w najbliższej przyszłości dorównać klasie czołowych zabój.

Zamierzamy obchodzić mistrzostwa Europy, które odbędą się w roku przyszłym w sierpniu w Amsterdamie. Na horyzoncie pojawia się także doroczne spotkanie między państwowe Węgry — Polska w siedmiu konkurencjach. Wiemy o tym, że Węgry są dla nas przeciwnikiem bardzo silnym, nie mniej jednak walki tej nie unikamy i na pewno mecz ten odbędzie się będą co roku. Staramy się, aby serie tych spotkań zainaugurować w Polsce, nie tylko jednak w tej ewilii gdań. Bydgoszcz jest przeyocną regatami, obawiamy się więc, że odbije się to na finansowej stronie imprezy. Druga ewentualność — to organizacja zawodów w Poznaniu. Zwróciliśmy się do młodzieżowego komitetu włodarskiego, aby przeprowadził to imprezę na jeziorze Witobelskim. Oczekujemy odpowiedzi.

Brak odpowiedniego toru regatowego w stolicy daje się nam dotkliwie odczuć. Obecnie sprawa budowy wjazdu pomysły obrót i zarząd miasta Warszawy wyznaczył na budowę toru odpowiedni teren na Siedlerkach. P.U.W.F. również odniósł się bardzo przychylnie do tej lawesty i przyrzekł nam, że jeśli miasto przeprowadzi roboty ziemne, to P.U.W.F. z kolei zajmie się dalszym urządzeniem. Poparcie przyrzekło nam także Ministerstwo Komunikacji, zapowiadając przeprowadzenie

specjalnych torów kolejowych. Przypuszczam, że przy silnym poparciu większych meczasów sportu, jak gen. Obryny-Wielczyńskiego, min. Urycha, prez. Starzyńskiego inwestycja ta zostanie urzeczywistniona.

— Co robi obecnie Verey?

— Verey obecnie wyjechał naarty. Wpłynęło to niewątpliwie dodatnio na jego kondycję. Jego kompanem jest towarzysz włodarski Dastpki.

— Inny nasz skiffista, Kapeł, przebywa obecnie w Warszawie, nie w najbliższych dniach zamierza wyjechać na dalsze studia — specjalizację w włodarskim — do Niemiec.

— A co porabia p. Haspel?

— Kontrakt z Austrią już się skończył. Ostatnio jego poolimpjaka praca była karą instruktorskie w Bydgoszczy, Kaliszu i Toruniu. Kursy to przyniosły bardzo dobre rezultaty. Żegnając się z Hasplem, przyznadł mi się, że należy on do rzędu wybitnych fachowców. Szczególnie jego umiejętności budowy łoża jest niezwykła cenna.

Haspel nie był w stu procentach wyrażony w Polsce. Z powodu braku środków finansowych związku, nie miał on wzniości stałych obajdów po ośrodkach, miał się ograniczać do scentralizowania swej pracy. Zrozumiadł rzecz, że nie mogło to dać pełnych rezultatów.

m. a.

Zbawienne skutki reformy sędziów stwierdziło walne zebranie WSS

Doroczne walne zebranie Wydziału Spraw Sędziowskich WOZPN odbyło się w harmonijnym nastroju i trwało zaledwie 15 minut. Jest to rekord w porównaniu z latami ubiegłymi, kiedy to walne zgromadzenia trwały nieskończoną ilość godzin.

Tym razem nie było wyciszenia, a sędziowie w dyskusji ograniczali się wyłącznie do spraw konkretnych. Sprawozdanie złożył w imieniu zastępcy władz WSS p. Al. Pichelski. Dowiedzieliśmy się, że WSS obadził w roku bieżącym 1.400 meczów piłkarskich. Rekord prowadzonych zawodów pobit p. Emil Gieralowski, który podczas ubiegłej kadencji prowadził 36 meczów. Po brzości dyskusji, ustępujące władze otrzymały absolutorium.

Budżet WSS na rok przyszły zamyla się sumą z 3.460. Wybory do nowych władz WSS przyniosły następujący wynik: przewodniczącym — Al. Pichelski, zastępcami: pp. dr. Kałiński, Sosen schela, Porczyński, Fleg, Delegatami na walne zebranie WSS PZPN wybrani zostali pp.: dr. Kałiński, Miecz. Walczak, Al. Pichelski.

SEDIOWIE RADZA

OBADY SEDIOWIE PIKARSKICH POMORZA W Bydgoszczy obradował WSS przy Panu O. Z.P.N. w obecności kilkadziesiąt członków pod przewodnictwem p. Gólcza. M. in. uchwaliło, że sędzia będzie miał w roku przeprowadzić co najmniej 7 meczów. W Gdyni utworzono 3-osobowy delegat, a referaty obadły zawodów w porządkowych ośrodkach powołano: w Toruniu p. Siogoczkim, w Tczewie prof. Obstaw, w Grudziądzu chor. Głuchowski, w Iwoniczowie chor. Małkowski. Diety sędziowskie po dłuższej dyskusji postanowiono zżyć o 20-30 proc. Następnie zaproszono do zakwaterowania przez walne zebranie Pom. O. Z. P. N. zastępcy obad Wydziału na rok przyszły: pp. Konieczny, Obad, Kaczmarek, Dołcki, Koźłak, Zmudzki. (5)

I W KIELCACH TEŻ

W Czesłochowie odbyło się pod przewodnictwem przedstawiela WSS PZPN-u p. Molskiego, doroczne walne zgromadzenie Wydziału Spraw Sędziowskich Kiel. OZPN. Obrady trwały ponad pięć godzin.

Wobec nieprzyjęcia mandatu przez dotychczasowego wiceprzewodniczącego, zebrał się wiceprez. Spaltenstein i inż. Weinstok. Jednogłośnie uchwalił podziękować p. Scherrowi za owocną działalność oraz zwrócić się do PZPN-u za pośrednictwem okręgu o odroczenie tegoż.

W wyniku głosowania tajnego, wybrano nowego zarząd w następującym składzie: kpt. Spaltenstein, inż. Weinstok, Śliwczyski, sierż. Kocinski, Hejman i Gittler. Na dorocznej konferencji WSS PZPN-u wybrano delegację w składzie: kpt. Spaltenstein, p. Scherer oraz p. Stomczyński z Sosnowca.

BIALYSTOK

Na walnym zebraniu W. S. S. nadano honorowe członkostwo długoletniemu prezesowi, prof. Ludertowskiemu. Do nowego zarządu wybrani zostali pp. Jazdzicki Franciszek, Dulas, Grymberg i Przybyszewski.

LUBLIN WOBEC REFORM PZPN

Zarząd Lub. OZPN. obradował nad wnioskami zarządu PZPN na nadzw. walne zgromadzenie. Zarząd Lub. OZPN zdecydował się po przed wniosem, amierzając do rozszerzenia władzy PZPN-u, tylko w tym wypadku, gdy wprowadzone zostaną pewne zmiany.

W wypadku głosowania nad wnioskami en bloc Lublin zajmie stanowisko negatywne. Ponadto bezwzględnie Lublin wystąpi przeciwko przekształceniu mniejszych okręgów na podokręgi autonomizacyjne. Zdaniem zarządu Lub. OZPN zmiana ta, pociągająca za sobą wyłączenie mistrzowskich drużyn podokręgów od udziału w rozgrywkach o wejście do Ligi, przeważa w ten sposób kontakt ich z zespołami lokalnymi, powodując zaprzyni opadek zainteresowania piłką w okręgach mniejszych. Na walnym zebraniu Lublin reprezentowany będzie przez wiceprzewodniczącego Lub. OZPN. inż. Oppenheima.

ROZMÓWKI NA CZASIE

— Należy mi się za fałsz i fryzjera... Kosztowało mnie to przed meczem z Lechia...

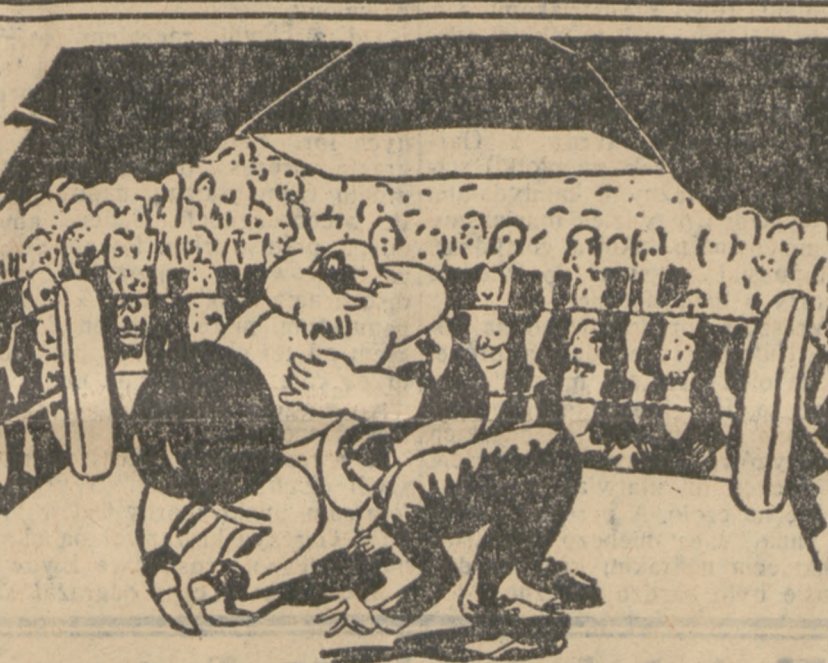
— Łażnij i fryzjera?.. To pan tylko wtedy się kąpie i goli jak jest mecz?..

Wyjątek ze str. 104-ej pierwszej polskiej powieści sportowej

Al. Rekszy i M. Strzałek ego „WIELKA GRA”

cena egz. w H-gim nakładzie zmniejszona

3 zł.

„WALKA NIEROZSTRZYGNIĘTA” — obaj zawodnicy usnęli!

Radosne święta

PRZY CIASTKACH

Z ZIEMIANSKIEJ

Odpowiedzi redakcji

P. P. Uczestnikom ekspedycji piłki ręcznej A. Z. S. Warszawa do Estonii i Łotwy — dziękujemy za dowód pamięci i pozdrowienia z Tallina.

P. Neull, Sztambul. Jak się Panu powodzi? Prosimy o garść wiadomości. Dziękujemy za życzenia świąteczne.

P. Rezyka, Gostynin. Wiadomości te podałyśmy już i to miesiąc temu. Aktualność znacznie spóźniona.

EXTRA BANSAY PRIMA GUM?

S. p. Tadeusz Bańkowski, piłkarz pierwszej drużyny Polonii, absolwent medycyny zmarł w Warszawie, przeżywszy lat 26.

Szamota zamierza przerzucić się ze sprintu na dystansy dłuższe i startować w wyścigach parami, meczach Omilium i nawet w sześciocdniówkach. Opakolatorowi większe możliwości zarobkowe.

W związku z tym projektem Szamota wyjeżdża 15-go stycznia na Riwerle na dłuższy trening szosowy.

Sodula, b. wice mistrz Polski w maratonie w drugie święto 26 b. m. wstąpiła w Łodzi w związku małżeńskie.

3-krotnie lepsze!

Toledo

bo z wklęsłym szlifem

1. tworzącym idealnie równą krawędź ostrza,
2. nadającym ostrzu niezwykłą elastyczność,
3. zapewniającym szybkie, dokładne i przyjemne gołenie.

TOLEDO

32 ZDROWE ZĘBY PRZEZ

WADEMECUM

PASTA ELIKSIR

POLECANE PRZEZ POWAGI LEKARSKIE ŚWIATA, CHRONIA PRZED BRODNIĄ I KAMIENIEM NAZEBNĄ.

WIKTOR JUNOSZA

SŁOWO HONORU

POWIEŚĆ Z ŻYCIA KOLARZY

18)

Olek Falecki po otrzymaniu natury w małym miasteczku przyjeżdża do Warszawy na dalsze studia, a jednocześnie zamierza trenować umiłowany sport — kolarstwo. Za pośrednictwem mistrza Polski Turczyzna dostaje posadę w wytwórni rowerów Ramona, która waleścikiem jest niejaki Ramocki. Turczyzna chce w ten sposób zaszkodzić sobie za pomocą nowego przyjaciela miłość i rękę córki Ramockiego panny Haliny. Tymczasem Falecki poznaje w pannie Halinie dziewczynę, która go tak dopinguje, że zapala się do niej. W sercu młodego, zwiazany miłością, która Falecki stara się stłumić, zwiazany słowem honoru danym plebejczynie Turczyźnie. Odbywa się Wyścig do Morza. Turczyzna wchodzi w porozumienie z konkurencyjnym firmą „Pegaz” i utrwala „wykwintanie” Faleckiego, a sam za cenę zastępnego Ramockiego wychyla się. Falecki nie widzi zmywu i posadza Turczyznę o nieojakność, zważając gdy ma Turczyznę wraca do bycia podstępnie uczęszcza, którą Halina wystała do Faleckiego, by go podnieść na uchu.

Falecki radzi się studenta politechniki Wrońskiego który bierze udział w wyścigu.

— Tak, powiedział Wroński, sprawa jest istotnie ważna. Wpakowałeś się, kolego, aleś sam winien. Trzeba było ogłędniej przy wyborze przyjaciół, i niczego bez zastanowienia nie obiecywać... Musimy dobrze pomyśleć, by znaleźć uczciwe wyjście z sytuacji.

— Ja chce postąpić tak, — gorączkował się Olek — bym nie miał sobie nic do zarzucenia, ani wobec Haliny, ani wobec Ramockiego, ani wobec Turczyzny...

— Ani wobec siebie — dodał Wroński.

— To się nie da... Ktoś musi zapłacić rachunek, to może być ty, ko ja.

— Daj rękę! Imponujesz mi! Jesteś dziecinny, warto

ślowym człowiekiem... Zastępujesz na inne stanowisko, niż to, jakie ci życie dało...

— Będę się uczył, będę się pisał do góry! Ale czy stanowisko decyduje? Być może, być może, być może można na każdym stanowisku. Zamiatacz ulic może być więcej wart dla świata od uzielnego księcia; może być większym arystokratą. Arystokrata ducha i uczynków!

— Oczywiście. Lecz wracajmy do sprawy, do nieopatrznie danego Turczyźnie słowa honoru...

— Zastanawiałem się nad tym, czy mnie ono obowiązuje, wobec tysięcy lajdactw, zrobionych przez Turczyznę, wobec niedotrzymania przezeń żadnej umowy...

— No i doszedłeś do wniosku?

— Że jeśli on nie postępuje przyzwyczajenie, to nie znaczy, bym mógł go naśladować. Gdyby to, że inni też źle czynią, uważać za usprawiedliwienie własnych grzechów, toby świat dawno stał się piekłem!

— Czy nim nie jest?

— Nie! Piekło — to kraina bez nadziei. A nasze życie — to ciągła nadzieja. Czasami ludzmy się, lecz jakże często szlachnie cieszymy się nadzieją, że przyszłość będzie jaśniejsza i lepsza! Tej radości nie ma ten, kto wie, iż sam staje się coraz gorszy...

— Musisz dotrzymać słowa. Inaczej skompromitowałbyś się wobec wszystkich...

— Wobec wszystkich? Nie. Nikt przecież o tym słowie nie wie. Lecz staroży, że ja wiem, iż je dałem. Nie mogę się kompromitować we własnych oczach, bo kłóży mi się miał szanować i cenić, jeśli bym sam sobą pogardził?

— Więc powiedz, jak chcesz postąpić? Czyż możesz zrezygnować ze swej miłości?

— To jest ponad moje siły. Lecz zrezygnować... z wyjawienia jej nazwamnatr muszę.

— A gdybyś zaproponował Turczyźnie, by cię zwołał z danego słowa, wzamian za coś innego?..

— Myślałem nad tym nieraz. Lecz czegożby on mógł żądać? Albo popelnienia jakiejś podłości, albo — kupienia prawa do Haliny za pieniądze... Tego nie potrafię...

— Jakier wyjście?

— Zacisnąć zęby...

— I to jest wyjście, zapewne, ale tragiczne i dla ciebie, i dla niej. Co się stanie, jeśli, nie mając nic na przeszkodzie, ten łotr zdoberze jej serce?

— Nie mógłbym jej kochać, gdybym choć na chwile dopuścił, iż jest to możliwe...

— Młoda, niedoświadczona dziewczyna... Ale dobrze! Więc będzie sytuacja taka: ty ją kochasz — ona cię kocha, patrzycie na siebie w milczeniu i czekacie. Na co czekacie? Jak długo macie czekać, by się móc rzucić sobie w objęcia, co byłoby jedynym logicznym zakończeniem? Póki Turczyzna szlag nie trafi?

— Tak, to wydaje się bezsensowne. Lecz gdy mam wybrać, czy się wyrzec szczęścia, czy honoru, zastanawiać się nie mogę. Tracąc honor, straciłbym przecież również i szczęście! Muszę znaleźć jakąś inną radę. Uwołnić się...

— Ach, gdyby to być mogło!

Tuż przed startem. Wroński poprosił na stronę Turczyznę. — Chciałbym z panem parę słów zamienić, w bardzo ważnej sprawie.

Ten spojrzal na rozmówcę metnym okiem, i skrzywił się. — A kto pan wogóle jesteś?

— Wroński, student Politechniki.

— A, bardzo przyjemnie, w inteligentnym towarzystwie... — blaźnował Turczyznę.

— Widzę, że pan jakoś bez... formy, co niezbyt sprzyja poważnemu traktowaniu rzeczy. Bode się streszczał. Czy zechce pan podpisać oto ten karteluszek?

Turczyzn wziął papier do ręki i zaczął czytać. Po chwili spoehumoral. — Co to znaczy? Co panu do tego?

— To obojętne. Podpisze pan?

— Ani mi się śni!

— Pod żadnym warunkiem? Niech się pan namyśli, coby pan żądał...

— Hm, ale kto by to płacił? Przecież Falecki groszem nie śmierdzi.

— Czy panu nie wszystko jedno? Gotówka będzie na stole!

— No tak, spłókałem się do nitki, dzik w rocy...

podsuwał mi jakieś rachunki we wszystkich knajpach... bulhem i bulhem...

— Więc ile pan chce?

— Pięć tysięcy! — wypalił nagle Turczyzn.

— Jak?

— Myślicieście, że fabrykę ze sklepem dostaniecie za pół darmo?..

— Ah, to pan tak kalkuluje?

— Jak kalkuluję, tak kalkuluję! Nie wasza sprawa.

— Kto wie, może i nasza...

Turczyzn popatrzał gąm z pewną obawą. Po chwili rzekł: — Jestem pod nazem trochę. Możecie mnie nabici w butli. Pomówimy kiedy indziej... Po wysługu, jak Rawicz wygra, to będzie może tamie!

— Dlaczego?

— Pan chce za dużo wiedzieć, panie inteligent... Do widzenia.

— Jak Rawicz wygra, to będzie taniej? Olek zastanawiał się długo. Tak, stary musiał się znowu złożyć! Niepoprawny! Co teraz czynić?

— Rawicz nie wygra, zdecydował. Chyba że trupem padnie!

Dynasy były przepelnione. Wokół wielkiego owalu toru skupiło się czarne morwie ludzkich głów, na boku było pstro od różnobarwnych kolarzkich koszulek i mundurów. Biegali tam i nazad zafierowani fotografowie, przygotowywali się do dokonywania zdjęć filmowych, tuż przy łożu sędziowskiej ustawiano radiowy mikrofon. Samochód transmisyjny wyjechał na spotkanie kolarzy, gdyż, na antenie" miały pójść wszystkie końcówce perypetye wyścigu.

Ramocki, ubrany w staroświecki surdut, w wysokim, kołnierzyku i z krawatem, przyspiłonym peretka, siedział z córką w łożu, zadolowany i uroczyty. Twarz jego spokojna kontrastowała jaskrawie ze zszknaną nienaturalnie białą twarzą panny Haliny.

Rozległ się donośny głos megafonu: (D. c. n.)

Wielkie nazwiska przeszłości

Z Ponurskim na Olimpiadzie 1912 r. w Sztokholmie

Wspomnienia z epoki przedhistorycznej sportu polskiego

Pan radca Lwowskiej Dyrekcji Poczty i Telegrafów Władysław Ponurski ukrył twarz w dłoniach jak w podwójnej gardzie, pochylał się, skupił i zastygł w milczeniu. Gdzieś z tyłu grzmiała muzyka, ludzie kręcili się żwawo, rachityczny staruszek pobrzekiwał puszką kwestarską — a Ponurski wciąż nie przerywał modlitwy.

Wreszcie oderwał czoło od pulpitu, wstał z ławy i zmierzzył ku furcie. Sklepienie starego kościoła Karmelitów błyszczało słonecznym. Z czarnych tablic nagrobków zaświeciły złociste litery. Pan z białą głową szedł wolno, rozważnie, jak idzie człowiek zmęczony życiem albo rozmawiający z Bogiem.

Do domu trzy kroki. Domek przyklepiony do kościelnego wzgórza, trochę średniowieczny, niezwykły, dziwny... Tu, niemal w kruchcie, mieszka pierwszy olimpijczyk polski w lekkiej atletyce Władysław Ponurski.

Było to tak dawno, że tych czasów chyba nikt z nas już nie pamięta. W każdym razie ja — nie a nie! Wiem z kronik, że było ich w Sztokholmie trzech: Rómne! Zahorski startował jako jeździec rosyjski, Ponurski był lekkoatletą w barwach austriackich. Taki był początek.

Resztę — niech radca opowiada.

Oczywiście — w szkole się zaczęło, w 5-tem gimnazjum. Na pauzach uczniowie wychodzili na Wały Gubernatorskie, dziś Hetmańskie zwane i tam dopiero odbywała się uczniowska Olimpiada. Albo w niedzielę po egzorcji. Ponurski zawsze był pierwszy, najmądrzejszy ze śmigłych.

Z końcem 5-ej klasy (był to rok 1909) zaprowadzono Ponurskiego na plac cyklistów i przedstawiono starym Pogońcykom. Tadek Kuchar, Kawecki, Latawiec byli właśnie zajęci swoim treningiem aie ich na chwilę oderwano.

— Chodźcie tutaj, próbujemy nowego miślanca!

Ponurski nie miał pojęcia o kłęczącym starcu, nie posiadał pantofli z kolcami, ale — co najgorsze — zaperzył się tak strasznie, jak na prawdziwym egzaminie. Kiedy postawiono go na 40-centymetrowej ścieżce obok asfaltowego toru, nogi latały mu jak w febrze. Ale pobiegł i sam, bez konkurencji, użyskał czas 12,2 sek.

— Nadajesz się! — powiedzieli kolezdy.

Od tej chwili rozpoczęło się sportowe życie Władka. Odrazu mu się powiodło: nauczył się startu, podpatrzył trening, i już na pierwszych swoich zawodach oficjalnych obniżył czas do 11,4. Talent, ca tu gadać — urodzony talent.

W szkole szło rozmaicie. Nie wszyscy profesorowie mieli zrozumienie dla zamilowań sportowych zwłaszcza jeśli ich rezultatem było zaniedbanie algebry czy greki. Tylko „pan od polskiego“ Pruszyński, późniejszy poseł na Sejm, był względniejszy.

— Tyś znowu nie przeczytał, Ponurski!

— Bo ja nie miał czasu, panie profesorze!

— A co ty robisz?

Chwila milczenia: przyznać się czy lepiej nie mówić? Ale już kolezdy nie wytrzymał i krzyczał jeden przez drugiego:

— Bo to szampion, panie profesorze! W biegach się zaprawiał!

— A to też dobra rzecz! Opowiedz mi co tam robicie.

Ponurski opowiadał i nikt już nie miał do niego pretensji o lekturę obowiązkową, o jakieś plany i streszczenia.

Na wiosnę 1910 roku Ponurski (18 lat) rozpoczął trening systematyczny. System polegał na codziennym przychodzeniu na boisko, hasaniu do utraty sił i wzajemnym masażu. Gimnastyki nie u-

NA TAŚMIE 200 MTR. WE LWOWIE W 1912 R. Devan (Węgry) zwycięża przed Ponurskim, w czasie 22,5.

prawiał nikt; tylko najszybszy sprinter Kawecki (11 sek.) miał pod tym względem inne obyczaje. Jego ciało było tak wyćwiczone i sprężyste, że Józek bez pomocy rąk czołgał się jak wał po bieżni. Nasz bohater rzucił już setkę i zerkał w stronę sprintu przedłużonego. Dlaczego akurat zaczął biegać 400-metrowkę? Chyba przede wszystkim dlatego, że nikt tego nie uprawiał. Dystans necił, był wolny i wobec tego najłatwiej było tu zwrócić na siebie uwagę.

W tym właśnie okresie przypada pierwsza wyprawa zagranicę. Praga właściwie nie była wtedy „zagranicą“, bo przecież do jednej i tej samej należała monarchii, ale wyjazd ze Lwowa do Czechów był z pewnością większym wydarzeniem, niż dzisiaj wyprawa do Afryki.

Pojechali ich siedmiu, sam kwiat Pogoni. Wypożyczyli sobie legitymacje kolejarские i za śmieśzną kwotę kilku koron powędrowali na drugi koniec cesarstwa. Pani Kucharowa — jak zwykle zresztą — towarzyszyła wyprawie i czuwała nad samotnymi chłopcami.

Czesi pokazywali sobie Polaków w Galicji palcami jak dzikusów, jak gości z jakiegoś „Bärenlandu“. Nabrali dla tych niedźwiadków, dopiero wtedy zaufania, kiedy ci rozgromili ich niemilosierdnie.

Ponurski nie miało przyczynił się do tej wكتورii. Pierwszego dnia przebiegł 400 m, bo Klima uciekł się do przemyślnego chwytu taktycznego i walczył pierś w pierś reką zdarł taśmę.

Ponurski był wściekły. Wypróbowanym zwycięzcom przedwojennych sportowców wzywał Klimę na rewanż. I to zaraz natychmiast, w dniu następnym! Bo nazajutrz miały być zawody międzynarodowe o memoriał Kalińskiego, w których oprócz Czechów startowali Francuzi i Szwedzi.

Ale Klima nie stanął. Wycofał się z placu i jak Zagłoba wskazał swego ucznia Eisenberga ze Slavii. „Jak jego pokonasz i ja będę się uważał za pobitego“.

Eisenberger był najlepszym Czechem na setkę (11 sek.), ale chcąc nie chcąc musiałem się na mecz zgodzić. Dopóki biegliśmy przed trybunami Harii Eisenberger prowadził, ale po drugiej stronie siedziała Sparta i zdopingowała mnie nieprzytomnymi okrzykami. Zerwałem się, wyszedłem na czoło (bieżnia bez torów) i na mecie miałem slawiste o 40 mtr. za sobą. Wtedy poraż pierwszy osiągnął czas 53 sekundy.

Ponurski uśmiecha się do wspomnień. Jego rumiana twarz płonie zadowoleniem. Jest teraz młodszy, o wiele młodszy niż przed godziną w kościele Ba, takie zwycięstwo! I Kuchar, i Cybulski, i Kawecki, i Latawiec, i Taulinek... Udało się, udało! A ten przybór na burku, to też przecie z Pragi, też zdobywczyni.

Ale zaraz przychodzi sezon smutny. W 1911 roku podczas treningu przygotowawczego Ponurskiemu coś pękło w biodrze. Zemdłonego, bez sił znowszą kolezdy z bieżni. Trzeba ścięgnąć leczyć, pauzować. A potem — zdawać maturę.

W rubryce wyników — rok zmarł nowym.

— Pamiętam jak dzisiaj: 5 stycznia 1912 roku, Mróz, śnieg po kołana. Ide na boisko Tow. Zabaw Ruchowych i odrabiam pierwszy trening przedolimpijski: bieg naprzelaj.

Od tej chwili codziennie odwiedzałem boisko. Po dwu miesiącach Związek Austriacki polecił podać wyniki, aby zorientować się wśród kandydatów olimpijskich. Napisałem sobie 54 sek. Wiodonnie mnie sobie zakarbował, bo w kwietniu otrzymałem wezwanie do Wiednia.

Zawody eliminacyjne odbywały się na WAF-ie. Żeby się zakwalifikować do Sztokholmu, musiałem zwyciężyć konkurentów i uzyskać minimum 54 sek. Na szczęście, przeciwnicy nie byli zbyt groźni. Węgry i Czesi wzięli osobne ekspedycje, więc miałem do czynienia tylko z Austriakami, a ci nigdy nie błyszczyli w lekkiej atletyce. Więc wygrałem.

Za 3 tygodnie — nowa eliminacja. Jeszcze raz zastopowano mi czas 54 sekundy. Wraz z Garczyńskim (16,2 sek. na plotki) staliśmy się poważnymi kandydatami na wyjazd. Co tydzień musieliśmy się meldować u doktora, co tydzień klub musiał wysyłać do Wiednia raporty o mojej formie.

Wreszcie zorganizowano na boisku Hütteldorf decydującą próbę. Ale ta eliminacja coś mi pachniała zasadką. Bo przeciwko mnie wystawiono dwunastu wiedeńskich hołodyrgów, którzy z pewnością nie zechcą mi ułatwiać wydstania się na czoło. A przecież biegano kupa, więc niebezpieczeństwo zamknięcia na takim krótkim dystansie było bardzo znaczne.

Ehrlich broni barw Europy bijąc Szabadosa i Bellaka

Międzynarodowy sezon ping-pongowy jest już w pełni. Wczesny termin XI mistrzostw świata w Badenie (1-7 lutego 1937) spowodował szybkie ożywienie ruchu na międzynarodowych stołach. We Francji, Angli, Czechosławii, Austrii, Węgrzech rozegrano już wiele międzynarodowych turniejów.

Ehrlich startował w międzynarodowym turnieju w Lille, zorganizowanym przez pismo „Eche de Nord“. Startowało w nim 4 tys. 250 osób podzielonych na 16 grup po 250 osób. Ehrlich natknął się na czołowego zawodnika austriackiego Liebstera i musiał francuskiego Dubouliera, znanego nam z Pragi. Ehrlich grał b. nierówno. Mece z Liebsterem szły na dobrym poziomie, pierwszego seta wygrał Austriak niespodziewanie lekko do 12-ku w drugim Ehrlich rewansuje się z trudem i wynik brzmiał 24:22, przegrywa znow trzeciego 14:21 i ma zadowalać się mecz stracony, gdyż Liebster prowadził 19:15. W tym momencie odzywa się wysoka klasa Ehrlicha i wygrywa on seta 22:20. W decydującej partii, gra jest b. ostrożna w rezultacie Ehrlich wygrywa seta i mecz.

Spożkanie z miastem po wyrównanym przebiegu i ciekawych momentach zakończyło się porażką Ehrlicha 2:3! Był to ostatni sparing Ehrlicha przed wyjazdem do Londynu, gdzie miał walczyć w teście Europy przeciwko mianad Temiza znaczące zainteresowanie, ale nie spełnił nadziei, gdyż team Europy był źle zastawiony i nie potrafił przeciwstawić się drużynie Wegler.

Kolarz (Czech) jest na dłuższym tournée na Północ, Hagenaue (Francja) jest w wojaku, Bergmana (Australia) jest w wojaku, tak, że z teamu uprzednio przewidzianego, pozostał tylko Ehrlich, któremu dodano jako partnerów Liebstera (Austria) i... amerykańskiego Gilberta Marshalla zamieszkałego stało w Londynie.

Ryzy Marszali ma wspaniały serwis, ale gra b. osowowo. Przegrał on wszystkie trzy mecze. Wynik brzmiał 6:3 dla muszkieterów. 2 punkty zdobył Ehrlich nie tracąc seta w meczach z Szabadosem i Bellakiem, przegrał jednak w skutku zmeczenia z Bara, demonstrując wysoki kunazi. Ehrlich grał o całą klasę lepiej niż w Lille. Trzeci punkt dla Europy zdobył Liebster bijąc Szabadosa.

Z Londynu wyjechał Ehrlich w niedzielę wraz z Węgrami, Anglikami i Liebsterem do Paryża, gdzie rozpoczynają się międzynarodowe mistrzostwa Francji. Ehrlich przygotowuje się sumiennie do mistrzostw świata. W drodze do Badeniu będzie on grał przystępczanie w Szwajcarii, która po roku za stołu znów wykazuje dużą aktywność.

Przed kłunastu dniami w Vevey odbyły się mistrzostwa Helwecji w konkurencji narodowej i międzynarodowej. Klasa szwajcarska jest bardzo blada.

Międzynarodowe mistrzostwa Czechosławii wygrał Austriak Hartinger, bijąc w finale Vanę w czterech setach. Kolar — mistrz świata jest w nienajlepszej formie, na swym koncie ma w ostatnich tygodniach kilka porażek, obecnie jest na tournée zagranicznym.

Czesi wyznaczili już do mistrzostw świata reprezentantów: Hamr, Vana, Kolar, Jahoda, Kalk, Löwy, Pavel, Nowak, Petrick, Pivetz, Star, Tereba i Tobias. Austria przygotowuje się organizacyjnie i sportowo. Kapitan związkowy Thum wyznaczył już kilkunastu zawodników do ostrego treningu. W najlepszej formie zdaje się być maly Bergman sympatyczny zawodnik, jak wiadomo był wateł polski. Jednocześnie nadadza wiadomość, że Amerykanie zebrał już pięciadkę na przyjazd do Badeniu. 2 i 3 stycznia w Chicago odbędą się eliminacje i bezpośrednio potem wyjazd do Europy. Losowanie uczestników mistrzostw świata odbędzie się 22 stycznia, bardzo uroczyste w obecności przedstawicieli dyplomatycznych państw uczestniczących. (L)

ROK 1908 Ponurski, jako uczeń gimnazjalny, już „dźwigał“ ciężar wielu żetonów sportowych.

Pokreśliłem głowa i odmówiłem że w barwach austriackich startować nie będzie — chyba że mu pozwolą przypiąć sobie polskiego orla.

Trzeba pecha — w Wiedniu zgu biłem się, nie trafilem na dworzec i daleką podróż musiałem odbyć samotnie w dniu następnym. Przez ten głupi wypadek opóźniłem się na otwarcie Igrzysk, bo wtemczas nie zdawało sobie jeszcze sprawy, ile czasu potrzeba na przyzwyczajenie się do nowego klimatu, jedzenia i trybu życia.

Wpadłem na stadion. Upał był straszny. Przez dwa miesiące nie padła w Szwecji kropla deszczu. 30 tysięcy widzów było na stadionie. Jeszcze nigdy nie widziałem takiego zbiorowiska, takiego podniecenia i takich wyników!

A jakie urządzenia techniczne! Elektryczne czasomierze, biało ubrani sędziowie, wspaniała bieżnia... Przecież za sama tajemnicza domieszka chemiczna do bieżni zapłacili Szwedzi 7.000 koron!

Każda narodowość miała osobny sektor trybun. My, t. zn. Austriacy, mieliśmy granatową marynarkę i kłepi, jakie noszą teraz woźni z „Polskiego Radia“. Strój boiskowy był zupełnie biały z czarno-żółtym orlem.

Od razu w pierwszym dniu nasza ekspedycja zorientowała się, że w towarzysztwie Amerykanów, Anglików i Niemców nic nie będzie miała do powiedzenia. Tu dopiero się okazało, że tak jak Galicja była zapadłym kątem Austrii, tak całe cesarstwo było głuchą prowincją sportową w stosunku do wyników światowych.

Wiedzieliśmy, że nie czekają tu nas sukcesy i od razu przestaliśmy się swymi startami przejmować. Ze 103-osobowej ekspedycji austriackiej (bez Węgrów i Czechów) tylko w dysku, gimnastyce i pływaniu kobiet udało się dobrać do finału. Reszta zginęła bez wieści.

Zamiast trenować cały dzień spędzaliśmy na oglądaniu. Jeździłymi autem z boiska na boisko, by jak najwięcej zobaczyć, by się jak najwięcej nauczyć. Oglądaliśmy wspaniałą walkę Kolehmainena (Finl.) z Bouineta (Francja) na 5 kilometrów, Mereditha (USA) — 800 mtr., miotacza Rosego i Taipale, znakomitych 400-metrowców Reidpatha (U. S. A.) i Brauna (Niemcy) i niedościgniętego sprintera Craigha (USA). W-

ROK 1936 Radca Ponurski w towarzystwie dwu córeczek, również miłośniczek sportu.

góle Amerykanie górowali wówczas chyba jeszcze bardziej, niż teraz. Bra li wszystko!

A już szczyt uniesienia ogarnął tłumy wtedy gdy Mc. Arthur wpał na mecie maratonu (2 godz. 32 min) i zemdlał bidak na taśmie. Nasz Azsriak Kwieton skończył zupełnie świeży i obiecał dla fasonu jeszcze raz bieżnię — cóż kiedy był w trzeciej dziesiątce...

Ja również odpadłem szybko. Na 200 mtr. miałem 15-ty przedbieg. Wygrał go znakomity Niemiec Herrmann w czasie lepszym od 22 sek. (dokładnie nie pamiętam), drugim był mój stary rywal Devan (Węgry) 22 sek., trzeci dopiero ja, o jakieś 10 mtr. za Devanem. W finale Craigh miał 21,7 sek...

400 metrów wypadło lepiej. Start miałem doskonały, 200 metrów poszło cudownie, tak, że Dregiewicz i lwowianie z trybun krzyczeli jak opętani. Ale potem się wypompałem, minął mnie Amerykanin Haff 50,4 sek., potem Włoch Lughli, o 12 — 15 metrów ja, wyprzedzając jakiegoś Afrykańczyka. Czasu trzeiego nie stopowano, ale przypuszczam, że postawiłem tu swój rekord życiowy i zrobiłem poniżej 53 sek.

Na tym moja rola olimpijczyka została zakończona. Resztę czasu (siedzieliśmy w Sztokholmie 5 tygodni) poświęciłem obserwacjom. Z bardziej wyrazistych momentów Igrzysk pozostał mi w pamięci mecz piłkarski Austria — Węgry, zakończony o pół do jedenastej w nocy (białe nocel). Oba zespoły grały, jak rzęźnicy. Nie miało to nic wspólnego z kunsztem piłkarskim Angli lub Czechów, którzy grali naprawdę świetnie.

Siedzieliśmy już kilka godzin w fotelach pana radcy. Wrócić już ze szkół córeczki, z których zwłaszcza młodsza (zobaczy pan!) zdradza wyraźnie talenty sportowe.

— A dzisiaj?

— Dzisiaj stoję daleko od sportu. Nie ze wszystkim mogę się pogodzić, nie wszystko mi się podoba. Chciałbym pójść, pogadać, zwrócić uwagę, ale boję się, że powiecią „stary“, że będą się śmiać pokryjomu... Na co mi to potrzebne? Uprawiałem sport, byłem olimpijczykiem... przeszło, minęło, zapomniał o mnie...

Zaczęliśmy oglądać fotografie.

Jan Erdman.

SZTAFETA POGONI 4x400 MTR. do której należał rekord Polski. Od lewej: Tadeusz Kuchar, Fabian, Latawiec, Ponurski.

SEJMIK POLSKICH PING-PONGISTÓW obradował w Łodzi. Siedzą od lewej: pp. Sternberg, red. Przybylski, Neftali, przewodniczący zebrania dr. Hornung, delegat Z.Z. Konopka, chor. Koliwieszko, prezes PZTS Wardęszkiewicz i wicyprezes mec. Jacobson.

JUŻ NIE JAKO ZAWODNIK przebywa słynny Tarris na pływalni paryskiej. Jest trenerem. Właśnie gratuluje po zwycięstwie Nakache nad Cartonnetem.

Włoscy „smarkacze” awansują

Szczerby „azzurich” zapełnione

Rzym w grudniu. „Generalissimus” włoskich piłkarzy wielki Pozzo dokonał w Berlinie na olimpiadzie nieładną sztukę! Z kilku nastu niezgranych ale za to ambitnych i szybkich studentów zmontował drużynę przyszłych zdobywców złotego medalu: Co prawda wiele tam było talentów i ruchów ale wśród zapaleńców sportowych i w opinii publiczności, która się pasjonuje narodowym sportem Italia piękna nożna „drużyna olimpijska” nazywana po prostu „teamem smarkaczy”

Janego zdania był wielki Pozzo! Wśród moich studentów — powiedział po olimpiadzie — widzę wielu przyszłych „azzurich” moich „smarkaczy” zdobędą lazurowe koszulki i ich już nie oddadzą! Taka rekomendacja poskutkowała. Wielkie kluby zakupiły perły studenckiego zespołu i świetnie na tym wyszły.

Proroctwo się spełniło: Team włoski z Berlina gra dzisiaj pierwsze skrzypce we włoskim piłkarstwie. Ostatniego meczu w Berlinie, na odpowiedzianej pozycji środkowego pomocnika stanął „limpijczyk” z Berlina Piccini, debiut wypadł dość dobrze, i on chyba zostanie „przyszłym Monti” drużyny narodowej. Marchini (olimpijczyk) zagrał bardzo dobrze na prawym łączniku, kiedyś na tej pozycji grał Meazza, już na nią chyba nie wróci, odstępując na dobre miejsca „studentowi” Marchini z Lucchese. Nie ma już prawie ani śladu z dawnych 5 muszkieterów ataku włoskiego z mistrzostwa świata z Orsim Buaita i Schiaio. Został tylko najlepszy lewy łącznik niegastajony Ferrari.

Prócz nowo promowanych „azzurich”, Picciniego i Marchiniego, którzy byli rezerwowymi olimpijczykami dwaj inni olimpijczyki „Frisi” i „Napoli”: Biagi szczególnie dobrze zagrał na próbie w drużynie „Roma” podczas towarzyskiego meczu ze szwedzkim zespołem, który gości niedawno w Rzymie. Na wiosnę ma Roma rewanż w Szwecji i wartyby w Polsce termin ten wykorzystać.

Tak więc młody team z Berlina zwał na zupełnie drużynę narodową i zajmuje wyszczerbione czasem pozycje. Zischo się powiedzenie — woda włoskiego Pozzo, że „swoich chłopców” zjadaczów chleba w piłkarzy zamienił! Kiedy zdobyli złote medale w Berlinie nie mieli jeszcze całkowitej sympatii włoskiej publiczności. Bo w domu byli nie znani. Ale gdy bohaterowie z Berlina zaczęli nadawać ton w rozgrywkach ligowych i szcześliwie debiutowali w spotkaniach międzynarodowych, odwrócić się też serce opinii publicznej od starych muszkieterów i stworzyła ona sobie nowych faworytów których kolebką wielkość stał się „dużyny team” stadionu olimpijskiego Berlina... Engel.

Odpryjski zjazd pingpongistów

JEZERSKIEMU, znanemu ping-pongiście warszawskiemu, walne zebranie PZTS skróciło dyskusję za grzeski podczas następnego zjazdu w Pradze z 3-ich miesięcy do 6-ciu tygodni.

P. AJZENBERG, b. kapitan sportowy PZTS, został uchwałą walnego zgromadzenia pozbawiony prawa piastowania mandatów w zarządzie głównym PZTS na okres lat pięciu, a w zarządach okręgowych — na jeden. Wiadomość tę powtarzamy wobec błędów redakcyjnych, który wkładł się do poniedziałkowego sprawozdania.

Podobno p. Ajzenberg, który zresztą na zebraniu wyrażał swą radość z łagodnego wyroku, zamierza wszcząć sprawę o rewizję uchwały w związku z rozprawą.

DELEGACJA PING-PONGOWY WARSZAWY przybyła na walne zebranie w wyjątkowo licznej liczbie, bo aż 6-ciu osobowym składzie. Stanowiła ona trzecią część zebranych na sali delegatów z całej Polski.

Przedmiotem ostrego ataku delegacji warszawskiej była — oprócz „sprawy Ajzenberga” — kwestia przeniesienia siedziby związku do stolicy. Do utarczki o tę pozycję Warszawa delegowała swego najlepszego mówcę p. Rosengartena, który fascynował słuchaczy wysokimi osobistościami, gotowymi do objęcia rządów w Warszawie. Na temat nazwisk i typów osób przedstawiciele Warszawy nie chcieli jednak udzielić żadnych publicznych wyjaśnień, ograniczając się do wyszeptania imion przyszłych hetmanów związkowych delegatów na ucho.

Po wycofaniu tego wniosku delegacja Warszawy zażądała wnieścia zapisku do protokołu, stwierdzającego, że nie udziela żadnych informacji, ani nie inspirowała „Expressa Łódzkiego”, w którym ukazała się przed zebraniem lista proponowanych wybranych. Gwoli ciekawości przytoczamy odrywkę z „Expressa Łódzkiego” listy: prezes — pik. Gebel, wiceprezes — adw. Pogiel i radca Olchowicz, kapitan sportowy p. Nalecz.

DELEGACJA Z.Z. do Związku Tenisa Stołowego jest nac. Walenty Poryś. Niestety, delegat Z. Z. — mimo szeregu walkich spraw na pokładzie — nie uczestniczył w śladu roku w żadnym posiedzeniu. W tych warunkach delegatura Z. Z. staje się fikcją.

Specjalnym delegatem 22 na walne zebranie był nac. Monopis. MISTRZOSTWA PING-PONGOWE POLSKI w Warszawie powtórnie będą według zgodnej opinii sędziów umiędzianione, tyle imi pojętowo błędów i nieformalności. Podczas gier panował niesamowity bałagan, brakowało sędziów, siadki były nieprzepracowane, a wskutek wynajęcia sali w budynku fabrycznym „fanczacki stół” uniemożliwiły prawidłowe rozgrywkę.

PARAGRAF ARYJSKI zawiązał się chwilę nad zebraniem podczas rozprawy o sprawę Barkochby poznańskiej, która została skreślona przez zarząd okręgu z listy członków. Delegat Poznania wyjaśnił jednak, że skreślenie Barkochby nastąpiło ze względów formalnych (niezapłacone... 5-ciozłotowej gryzyny), a nie zasadniczych.

Załatwienie sprawy przekazano nowemu zarządowi związku. DR. HORNUNG długoletni prezes krakowskiego Okr. Zw. Tenisa Stołowego, obrany został pierwszym członkiem honorowym P. Z. T. S. Dr Hornung pełnił idealnie podczas zebrania funkcję przewodniczącego.

NA BRAMA WYCHOWANIA reprezentacyjnych ping-pongistów ukazał się wielce delegat śląska Stwierdził on, że niektórzy nasi gracze, bawliwy w Katowicach przejazdem do Pragi, zjadali mięso w restauracji reklam, co wywołało ogólną sensację w mieście. Pozatem ślązak narodził na Ehrlicha, który nie mógł przyjechać na mecz z powodu choroby. Odszkodowanie to wielokrotnie przekracza wartość dołżnego utrzymania i hoteli. Zwrócić należy uwagę, że sport ping-pongowy nie znalazł dotychczas na zawodowców i amatorów, chociaż turnieje zagraniczne często — gości dotowane są nagrodami pieniężnymi lub przedmiotami codziennego użytku.

Wszyscu do urn plebiscytu!

Kto jest najlepszym sportowcem Polski?

Puchar prezesa Z.P.Z.S. dla zwycięzcy. Piękne nagrody dla uczestników

wielkiej batalii o puchar prezesa Z. P. Z. S. min. J. Urycha wskazują na znaczne rozstrzeżenie opinii. Na pierwszych miejscach notowane są na razie następujące nazwiska: Jędrzejowski, Chmielewski, Wajsówny, Walasiewiczówny, Kucharskiego, Noji, Wodara i Martyny. Odbiega to bardzo od praktyki lat minionych, kiedy byliśmy stale świadkami pojedynku tylko dwu rywali.

Ale właśnie dlatego rozgrywka nabiera specjalnych czynników emocji, gdyż po tytuł najlepszego sportowca Polski w roku 1936-ym sięga kilku zawodników z równymi niemal szansami.

JAK GŁOSOWAĆ?

Plebiscyt nasz jest jakby trybuna otwartą dla swobodnego wypowiedzenia swych opinii przez miłośników sportu z całego kraju. Każdy ma prawo głosować według własnego głębokiego przekonania, byle kierował się następującymi wytycznymi:

a) wartość bezwzględna wyników kandydata i popularność tego działu sportu,

b) znaczenie ich rezonansu propagandowego w kraju i za granicą,

c) sylwetka moralna kandydata, jako sportowca.

Poza tym przypominamy, że głosować można tylko na pojedynczych sportowców, a nie na zespoły, które warunki konkursu eliminują. Również odpadają z konkurencji nazwiska choćby najznakomitszych zawodowców.

SYSTEM PUNKTACJI.

Obliczając głosy, komisja notuje przy każdym nazwisku ilość punktów (patrz kupon) odpowiadającą jego miejscu na liście, a potem sumuje wszystkie zebrane punkty i ustala idealną listę 10-ciu najlepszych sportowców.

Który z kuponów zbliży się najbardziej do tej listy sumą punktów wszystkich kandydatów oraz najtrafniejszą ich kolejnością — otrzyma pierwszą nagrodę.

Kupony sprawdzone będą w ten sposób, że każde nazwisko otrzyma maksymalną ilość pkt. odpowiadającą pozycji z listy idealnej, przez co nazwiska, postawione wyżej, utracą pewną ilość punktów.

Natomiast kandydaci „taksowani” niżej, niż wykazała im miejsce lista idealna, nie dostaną już punktowego awansu. Oto przykład:

1. Martyna	10	Wajsówna	7
2. Jędrzejowska	9	Chmielewski	8
3. Chmielewski	8	Spychajowa	1
4. Wajsówna	7	Wodarz	5
5. Kalbaczek	6	Kubarczyk	6
6. Wodarz	5	Kuskarno	4
7. Walasiewiczówna	4	Martyna	4
8. Sznijder	3	Karaś	2
9. Karaś	2	Jędrzejowska	2
10. Spychajowa	1	Walasiewicz.	1

Nagrody dla głosujących:
I nagroda, złotych 50.— (pięćdziesiąt),
II nagroda, przybór w brzoje na biurko,
III nagroda, tyżwy (panczeny lub hokejowe),
IV nagroda, ozdoba szkatułka inkrustowana.

V nagroda, prenumerata półroczna Prz. Sportowego, oraz 10 nagród książkowych w tym 5 egz. pierwszej polskiej powieści sportowej Al. Rekszy i M. Strzeleckiego „Wielka Gra”.

Kupony, wycięte z pisma i wypełnione czytelnie piórem, prosimy adresować:
Warszawa, Marszałkowska 3-5, Plebiscyt Przeglądu Sportowego.

Specjalnie prosimy o niedołączanie do listów konkursowych żadnej innej korespondencji!

KUPON PLEBISCYTOWY	
DZIESIĘCIU NAJLEPSZYCH SPORTOWCÓW POLSKICH:	
1)	10 pkt.
2)	9 „
3)	8 „
4)	7 „
5)	6 „
6)	5 „
7)	4 „
8)	3 „
9)	2 „
10)	1 „
Imię i nazwisko	
Dokładny adres	

Narciarskie obłogi, buty — czapki; wiatrołochy impregnowane. Ceny niskie sukienne, zamkowe. Kosztowny 50 parówko „STRÓJ SPORTOWY” pracowała na miejscu Focha 1

Chcesz mieć piękną, cerę — używaj mydła DERMOPALME wyra białego na olejkach oliwnych

przez firmę

GILOT

PARIS a

Ważne dla narciarzy!

Ze względu na zbliżający się sezon zimowy przypominamy zwolennikom sportu narciarskiego o

TEMPEROL Zielony lakier do nart

Produkowany przez Polską Fabrykę Lakierów I. C. KOCH Sp. z o. o. w Warszawie podług licencji I. „VERNISOL” S. A., Vevey (Szwajcaria) został wypróbowany i uznany przez doświadczonych narciarzy, jako uniwersalny lakier do nart na wszystkie rodzaje śniegu i przy temperaturze od minus 15° do plus 8° C.

Temperol lakier do nart tworzy na nartach bardzo twardą i doskonale przylegającą powłokę, która pozwala na każdym rodzaju śniegu osięgnąć największą szybkość bez uciekania się do użycia smarów i wosku. Kto może mieć jedynie zastosowanie przy podchodzeniu w górę.

Temperol lakier do nart chroni narty przed ścieraniem i tępieniem.

Żądać w każdym sklepie przyborów sportowych
Sposób użycia na każdej butelce

Pamiętaj! Wolanow wabogaca!

KAŻDA WYTWORNA PANI

kupuje tylko u nas

ŚNIEGOWCE I KALOSZE

Posiadamy największe w Polsce składy fabryk „TRETORN” i KRAJOWYCH

Specjalność firmy: Dobór i wyłączenie najmniejszych fasonów po cenach niżej wszelkiej konkurencji.

Uwaga: Buty do rybołówstwa, do polowań i robót kanalizacyjnych.

Wielki wybór pal i kurek skórzanych damskich i męskich. Burki i palta nieprzemakalne do gospodarstwa.

CENY ZNACZNIE ZNIŻONE

BIA SERGIU

MARSZAŁKOWIKA 127, TEL. 632-38 i 677-75
NOWY ŚWIAT 57, TEL. 208-46

LUDZIE NERWOWI umierają młodo!

Czy nie zauważyliście też niekiedy u siebie jednego z następujących objawów zbliżającego się osłabienia nerwowego?

Łatwa pobudliwość, smutek, drżenie, niepokój, kołatanie serca, zawroty głowy, uczucie lęku, bezsenność, niepokojny sen, zniechęcenie do niektórych części ciała, przestach, wzmożona pobudliwość wskutek niezgodności, halasu, zapachów, pociegi do środków odurzających, tytoniu, wysoku, herbaty, kawy, drganie powiek lub migotanie przed oczami, nawąły krwi, ściskanie, kapryśno usposobienie, osłabienie pamięci, lub i. wy, wreszcie zbroczenia seksualne lub zanik popędu płciowego.

Jeżeli z wymienionych tutaj objawów jeden, rażaco lub kilka jednocześnie występują:

Jest to oznaka, że nerwy są poważnie osłabione i wymagają wzmożenia. Nie zaniedbujcie tego, w przeciwnym bowiem razie mogą wystąpić poważne zaburzenia czynności psychicznych, jak naprz. bredzenie i nieporęczność, szybkie osłabienie organizmu i wreszcie śmierć przedwczesna.

Bez względu na stopień nerwowości, załecam napisanie do mnie. Jestem gotów GRATIS I FRANCO wyjaśnić prostą metodą, która przyniesie każdemu radość i niespodziankę. Zapewne już dużo wydalście pieniądze na rozmaite środki, które w najlepszym razie przyniosły tylko ulgę przejściową. Zapewniam was, iż znam właściwą metodę przeciwdziałania osłabieniu naszych nerwów. Ta metoda jednocześnie sprawdza poprawę nastroju, daje radość życia, energię, siłę do pracy, wiele osób zakomunikowało mi, iż czują się jakgdyby nowonarodzeni. Te potwierdzenia również przesłałam. Koszt wynosi tylko cenę karty pocztowej. Wyślijcie to pouczającą książkę zupełnie gratis. Jeżeli nie macie natchnienia napisać, to zachowajcie ogłoszenie niniejsze.

PANNONIA — APOTHEKE
BUDAPEST 72 Postfach 83, Abt. P. S.

„OLIMPIADA” Warecka 5. NARTY, ŁYŻWY, SANKI, poleca: BUTY, UBIORY i wszelki sprzęt sportowy. Towary tylko przedniej jakości

Dzieje szalonej odwagi

Drwal Baskijski, Paolino, nie umie zrezygnować z walki

W którym trzymam się zakładnicy. W niezwykłym chaosie jaki powstał po użyciu się okrętu powstającego, Paolino zdolał zabrać z pokładu kilkunastu zakładników i szczęśliwie opuścić port.

Tak, trzeba przyznać: Paolino jest odważny. Czy zdobył tę onotę w licznych walkach bokserkich? W każdym razie wrodzona odwaga była głównym czynnikiem, który pozwolił Baskowi wnieść się na najwyższe szczeble hierarchii pięściarstwa. Paolino nie był nigdy dobrym technikiem, ale szedł na przeciwnika jak lew i był pięknie wytrzymały.

Jakim sposobem Paolino stał się bokserem? Zwyczajny przypadek, jakich kroniki bokserki notują tak wiele. Niedługo w Paryżu był sławny zapalnik Anastazy. Z biegiem lat gdy konflikt zmienił się na korzyść pięściarstwa, Anastazy został bokserem. Wprawdzie było już zbyt późno, aby dokonać na ringu wielkich rzeczy, ale za to nadawał się dla sprytnego człowieka okazja zorganizowania dobrej stajni bokserkiej. Sława Carpentera wywarła magiczny wpływ na widzów. Boks przechodził złote czasy, wszystkie walki odbywały się przy zapelnionej widowni.

W roku 1923 więc Anastazy bardzo się napracował. Trzeba było odpocząć. Wybrał się w Pireneje.

Anastazy — typowy paryżanin, niezbyt się dobrze czuł wśród dzikich gór. Marzył o powrocie do Paryża, o swej stałej bokserkiej położonej na krańcach miasta — gdzieś za Verre Lachaise. Z nudów poszedł popatrzyć, jak się robi las.

Niezwykły drwal

W pewnej chwili ośmielił. Zobaczył młodego krapkę drwala, który walił siekierą z dziwną

pasją, jakby swe pretensje do świata, chciał wyładować w pień i żelazo. Drwal rwał bez przerwy, bez odpoczynku. Miał przy sobie czółwetka, którego jedynym zajęciem było ostrzenie siekier i podawanie ich na zmianę drwalowi. Pracował cztery razy szybciej niż inni.

Anastazy stał jak wręczony. Nie mógł oderwać oczu. Wreszcie odważył się podejść do drwala.

Ten nie był zbyt pochopny do rozmów. Jakikolwiek przedkiesztwo wyrosło się z ust Baska Ale Francuz nie łatwo zrezygnował. Porozmawiał go cygarem. Zaczęła się rozmowa — rozmawiano wspaniale na mgl. Uczudun, bo tak się drwal nazywał, nie umiał mówić ani po francusku, ani po hiszpańsku. Marmotat jakąś dziwną gorącą gwara, ale gdy się rozmawiało na mgl, największą wymowę ma pugilares.

Po kilku dniach Uczudun był już w Paryżu i nazywał się Paolino. Jego baskijski beret szeroko rozchełstana kosa, zwracali uwagę przechodniów.

Anastazy traci humor

Rozpoczęła się ciężka praca. Może nigdy jeszcze drwal nie przeżywał w swoim życiu tak twardego dnia. Pracował w polu czoła, rwał worki z niemiecką pasją, walił drzewa na stokach Pirenejów.

Przeżył dwa, trzy miesiące. Anastazy tracił humor. Ciężko musiał płacić — a to rachunki hotelowe, a to restauracyjne. Paolino nie przynosił mu żadnych dochodów. Rozpoczął sparringi, wypadły rozprawy. Główny rzał jak poczwara, był dotychczas powolny, bil ciagle tak szeroko, jakby drzewo rwał.

Nie z niego nie będzie! Minęło znów kilka tygodni. Bask nie czynił żadnych postępów. Anastazy miał się za pokonanego. Kupił bilet powrotny, był zdecydowany wręczyć go swemu pupilowi.

Wróć mój chłopce w góry. Już widocznie takie twoje przeznaczenie abyś całe życie drzewa ścinał.

Ten trzeci

Tak zakończył się pierwszy akt kariery Uczuduna. Na widownię wchodził teraz nowa osoba, która dotychczas trzymała się na uboczu. Prezentujemy ją — to monsieur Artus. Niedługo mistrz Francji ciężkiej wagi. Człowiek bez kapitalizmu, ale znający boks na wyrost. Artus zaangażował się na trenera. Pracował na salie Anastazy'ego.

Grubas wrócił się do rozmowy. Male ozaki i krzyżyki niepokojnie świdrowały do Anastazy'ego, to Paolina.

On nie chce, a ja cię wezmę. Chodź ze mną chłopce, będzie ci u mnie mieszkać. Ja z ciebie zrobię mistrza świata! I od tej chwili kropki bokser i pulchawy menażer dążyli wspólnie dole i niedole. Mieszkał w jednym pokoiku, spał na jednym łóżku.

Debut
16 września 1923 r. Paolino po raz pierwszy stanął na ringu Wagram w Paryżu. Przeciwnikiem jego był wprawdzie ganiący bokser, ale w każdym razie niebezpieczny dla debiutanta. Kosjanin Tuzov został znokautowany w 3 rundzie. Paolino walcząc brzydko, niezgrabnie się ruszał, ale z odwagą nacierał na przeciwnika.

Następnym po meczu Anastazy podbiegł do Baska. Świecił się Kochan chłopce. Możesz przyjść do mnie na noc. Przyjmę cię z powrotem.

Paolino umiał sobie się złościć i pokazał kontrakt z Artusem na 7 lat. Następną walkę wygrał Bask z Francuzem Journem na punkty. W miesiąc później przetrzymuje 10 rund. W miesiąc później wygrał jeszcze jedną walkę przez k. o. i Artus zaczął się nalegać już dyskontować kapital. Przyjaciele polecali na turnie do Hiszpanii. Program był złożony bardzo sprytnie. Paolino spókał się w meczach rewanżowych z przeciwnikami, z którymi już poprzednio wygrał w Paryżu. A zatem nie było ryzyka. Journem nie wytrzymał 10 rund i padł znokautowany już w pierwszej.

Podróż do Hiszpanii była wielkim triumfem. Paolino stał się gwiazdą Pirenejów. Rozpoczął się jego wielka kariera. Oferty napływały ze wszystkich stron świata. Paolino nauczył się wiazać krawaty i mieszkał w luksusowych hotelach.

Interesująca oferta nadeszła z Londynu. Stary lia Cook, który już przekroczył 30-tkę, chciał się zmierzyć z Paolino.

Paolino boi się morza...
Przyjaciele przyjęli wzywaniu. Trzeba było przepłynąć La Manche — i tu nastąpiła nie spodziewana przesłada. Morze było burzliwe i przesadny Bask za żadne skarby świata nie chciał wsiąść na statek. Nigdy w życiu górał nie jeździł na morzu — żadna siła nie mogła zmusić tego nieustraszonego boksera, aby wsiadł na okręt!

Wreszcie po dwudniowych namowach i pertraktacjach w Boulogne, Paolino skapitulował. Przyjechał do Londynu na kilka godzin przed meczem i został omieszony przez rutynowanego Cooka.

Paolino rwał powietrze na prawo i lewo, ale Cook nie dał się trafić ani razu.

Bask przegrał wysoko. Artus zymał się ze złości.

— 10 rund, to zbyt mało dla Paolina, chce rewanżu 15 rundowego w Paryżu.

Rewanż odbył się w miesiąc później. Paolino przegrał równo wysoko.

Kłęka niemieckiego Carpentera
Następne walki Uczudun wygrał przez k. o. — zwalił z nog również groźnego Scotta. Trzeba było pomyśleć o mistrzostwie Europy. Jedynym godnym przeciwnikiem był wówczas

Niemiec Breitenstratter, który nazywał się sztuki pięściarstwa, przebywając w słowiańskim angielskiej. Niemcy uważali go za swego Carpentera. Mecz odbył się w końcu 1923 r. w Berlinie i Niemiec został znokautowany w 9-iej rundzie.

Jeszcze rok na ringach europejskich i Artus zapragnął pokazać pupila Ameryce.

Początkowo Bask walczył ze zmiennym szczęściem. Odniósł kilka cennych zwycięstw, lecz przegrał z Heeneyem i Johnny Risko...

Zaczęły się teraz dla Artusa poważne kłopoty. Jeszcze żaden menażer europejski nie był bezkarnie dopuszczony do ringów amerykańskich. Artus, aby otrzymać korzystne kontrakty, musiał przyjąć do spółki jeszcze dwu menażerów amerykańskich.

Spółka ta odbiła się najwięcej na skórce Paolina, któremu potrącano coraz większe procenty. Stosunki między przyjacielami zaczęły się psuć w szybkim tempie.

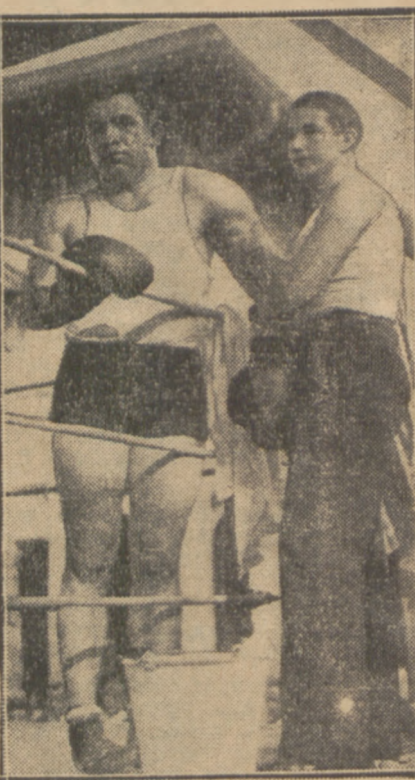
Tymczasem Paolino stoczył bohaterski mecz ze Schmelingiem w Nowym Jorku. Przegrał go, ale odwaga zyskała mu tysiące sympatyków.

Koniec przyjaźni
W międzyczasie w Europie zawięzła gwiazda Carnery. Paolino został wezwany do Barcelony. Przegrał z Carnera, ale na meczu było 50.000 ludzi. Można sobie wyobrazić, ile zarobił Paolino! Wystawił obryzmie hotel w Barcelonie, Madrycie i San Sebastian. W tych dochodach już nie partycypował jego przyjaciel Artus. Siedmioletni kontrakt wygasł: bokser i menażer rozstali się, jak zjadłi w o gwole.

W Paryżu nastąpił nawet zabawny wypadek. Paolino walczył z Grisehem — nowym pupillem Artusa. Artus opowiadał na prawo i lewo, że jeśli go Paolino zobaczy w roga Griseła, to tak się spesz, że przegra sportkanie. Miało to jednak odwrotny skutek.

Paolino tak się rozłożył na widok starego menażera, że Grisele musiał się poddać już w piątej rundzie.

Ostatnie lata kariery Paolina są znane. Wygrał z Maxem Baerem i srebrniował ze Schmelingiem.

PAOLINO UZCUDUN NA RINGU podczas meczu ze Schmelingiem.

Pierwszy i ostatni raz na deskach

Z ringiem pożegnał się mając lat 35 tak odważnie, jak i rozpoczął karierę. Nie uleżał się groźby nokautu. Padł na deski po raz pierwszy i ostatni w swej bajecznej karierze.

Zdawało się, że to koniec! Okazało się, że jeszcze nie. Nieustraszoną odwagą przesłonił Paolino z ringu na pole walki. Znajduje się w pierwszych szeregach wojsk powstających.

K. Gryzewski

Lepszy od „walijskiego cudu” Kowal z Liverpoolu sensacją ringów angielskich

PETER KANE który ma wznowić w Anglii tradycję Jimmy Wilda'a.

Po krótkim okresie upadku i niepopularności boks, cała Anglia na nowo entuzjastycznie się pięściarstwem. Odżyły wspaniałe tradycje dawnych mistrzów. Czołowi pięściarze angielscy przedstawiają znowu ekstra-klasę sw atomu. Benny Lynch jest mistrzem świata w wadze muszej, Dave Mc Cleave slega po laury mistrzowskie wagi półśredniej, a Jack Mc Avoy jest jednym z najwybitniejszych bokserów wagi średniej.

Ale nie o tej wielkiej trójce rozpisyje się teraz cała prasa angielska. Bohaterem dnia jest młoda „mucha” ośmiennastoletni Peter Kane. W młodzieńcu tym widzą Angliacy godnego następcę najslawniejszego boksera angielskiego czasów powojennych, Jimmy Wilda Blyskawicza. Kariera Kana zdaje się gwarantować mu wielką przyszłość.

Kana odkrył dwa lata temu znany trener i manager angielski, John Best. Szesnastoletni chłopak pracował wówczas jako pomocnik kowala w małej miejscinie angielskiej Gollborne pod Liverpoolem. Siła i łatwość z jaką operował wielkim młotem zdobyły mu wielką sławę. Ktoś namówił go, aby zaczął uprawiać boks. Kane zaczął trenować. Po kilku tygodniach ten miniaturowy pięściarz znokautował miejscowego cempiona wagi średniej!

Ta sensacja wydoszła się już poza miasteczko. Best znany „wyskok wacz” młodych talentów zjawiał się w Gollborne, obejrzał Kana przy pracy i w treningu. Wyjął kontrakt obca! Kanowi i w przeciągu czterech lat zrobił z niego mistrza świata i w pięć mnu! potem młodociany pomocnik kowalski był już zawodowym bokserem na drodze do sławy światowej.

Drugi akt kariery Kana miał przebieg równie błyskawiczny. Po kilku miesiącach treningu Kane stanął do swej pierwszej poważnej walki. Wygrał przez k. o. w pierwszej minucie! Odtąd walczył niemal co tydzień. W przeciągu półtora roku stoczył 67 spotkań! 62 z nich rozstrzygnął na swoją korzyść (45 przez k. o.). Carnery zakończyły się remisem i tylko raz zszedł z ringu pokonany, gdyż musiał się wycofać z powodu rozciętego oka. Tak wspaniałego bilansu nie może przedstawić żaden bokser angielski, i trzeba tu wżać pod uwagę, że Kane ma zaledwie 18 lat!

John Best jest rozsądnym i doświadczonym opiekunem. Ułożył sobie z góry plan kariery Kana i trzyma się go dokładnie. Z początku młody bokser walczył z drugo- i trzecio-rzędnyimi przeciwnikami. Nic bowiem nie może tak zrujnować kariery młodego obciążającego pięściarza, jak przedwczesny skok do extra-klasy i spowodowane tym porażki.

Dopiero jesienią bieżącego roku Best zdecydował, iż Kane dorósł do klasy międzynarodowej i sprowadził go do Londynu. Tu zaczęła się nowa seria wspaniałych zwycięstw. Młody kowal stał się sensacją dnia. Zapomniano o Benny Lynchu, który jest przecież oficjalnym mistrzem świata w wadze muszej i w chwili obecnej na pewno lepszy od Kane'a. Sam Jimmy Wilde powiedział, iż nie miał nigdy tak mocnego uderzenia jak Peter Kane. A punch Wilda był słynny na cały świat!

Pierwszą ofiarą Kana był francuski „mistrz świata” Valentin Angelmann. Mecz zakończył się zwycięstwem Kana przez k. o. w czwartej rundzie.

Rutyna mistrza z Francji Huata starczyła tylko na siedem rund. W ósmej, krótki, prosty cios z lewej zwalił go na deski. Najgroźniejszym jednak dotychczasowym przeciwnikiem młodego Anglika był mistrz Belgii Gaston Vandebos, Belg, który liczy 22 lata rozegrał 33 spotkania, nie przegrywał ani razu.

Kane rozchwiał marzenia Belga z mistrzostwie świata dynamicznym puchem w piątej rundzie.

Po zwycięstwie tym Kane zaliczony został do extra-klasy światowej. A Best w dalszym ciągu prowadzi bardzo ostrożną politykę i nie ryzykuje spotkań ze zbyt mocnymi przeciwnikami. Kane posiada bowiem jeszcze pewną braki techniczne i póki ich się nie zbędzie nie może pretendować do tytułu mistrzowskiego.

Tymczasem zapomniany przez wstętkich Benny Lynch przygotował się do spotkania z Filipczykiem Montana. Walka ta ma rozstrzygnąć, który z nich jest właściwym mistrzem świata.

Spotkanie odbędzie się 18 stycznia w Londynie. Montana: godny następca Pancho Villa jest faworytem. Półsiada on może słabsze uderzenie Lynch'a, ale górną nad Anglikiem techniką, inteligencją i rutyną.

J. Sokółow

LIZBONA, 16.12. — Tel. wł. — Celem skutecznego przeprowadzenia blokady portów czerwonej Hiszpanii, rząd gen. Franco zorganizował flotyllę krążowników pomocniczych. Dowódcą jednego z takich krążowników jest sławny bokser Paolino.

Słynny on z niesłychanej odwagi i talentów wręcz pirackich. Zapuszcza się na swoim okręcie nocą do portów, ostrzeliwuje urządzenia portowe i wywoławczy zamieszanie niepostrzeżenie znik.

Przed kilku dniami wylądował Paolino niezwykle awanturycznym wyciecznym. Nocą zabrał się do portu w Bilbao i zaatakował jeden z żaglowców, służących za więzienie.

ANGLICY PRACUJĄ SOLIDNIE. Widać to na zdjęciu, gdzie słynny Drake (z prawej), walczy z obrońcami Manchester City.

W NOC SYLWESTROWĄ nastąpi OTWARCIE CAFE DANCINGU "ARIZONA" FREDA MELODYSTY Wierzbowa 9

MIGAWKI Z I-GO KROKU

U góry z prawej siódemka zwycięzców. Stoją (od lewej): Gogel, Opaliński, Dominiczak, Ziolkiewicz, Janiszewski, Gurski i Roge. Po bokach dwa k. o. U góry Cukierbaker, u dolu Kroz-Niżel; Ziolkiewicz (Pol), sędzia p. Pasturczak i Tomczyński (Warszawianka), dalej Roge (Pol) — Cukierbaker (Jutrznia), u dolu Opaliński (Czech) — Milewski (Skra).

Warta bez Sobkowiaka

Udział mistrza Polski w barwach Warty w kampanii mistrzowskiej, po której otrzymałby zwolnienie dla Okęcia, jest już ostatecznie przesądzony. Do porozumienia nie doszło, bowiem klub warszawski wychodzi z założenia że wypożyczając Warcie Sobkowiaka, tracą go nie tylko do połowy kwietnia, ale przyczynia się do poważnego wzmocnienia konkurenta w pozostałych meczach (przeciwko Okęciu Sobkowiak miał nie walczyć) i woli raczej czekać do października przyszłego roku, aż upłynie czas karencyjny.

Prenumerata wraz z przesyłką pocztową w kraju oraz w Czechosłowacji, Austrii i Węgrzech Zł. 1.50 miesięcznie; kwartalnie Zł. 4.—. W innych krajach europejskich oraz zamorskich Zł. 2.20 miesięcznie. Kwartalnie Zł. 6.—. Cena ogłoszeń za wiersz wysokości 1 mm. Jednoszp.: opisowe 3.— Zł., specj. 1.— Zł., w tekście 80 gr., reklamy 40 gr.

Wydawnictwo i druk: „DOM PRASY” S. A., Warszawa, Ma rszalkowska 3. Centralny Tel. 8-02-40. Konto P. K. O. 13120.

Redaktor przyjmuje codziennie z wyjątkiem sobót i niedziel od godz. 13 do 14.

Redaktor naczelny i odpowiedzialny: MARIAN STRZELECKI

Filija: Jasna 10, tel. 693-72